

MAGYAR HÉTFO

Megjelenik hétfőn reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest.

VIII., Horánszky-utca 20

Telefon: József 338—21
és József 431—93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTİK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 pengő

Fél évre . . . 3 ..

Postatakarékpénztári csekk-
számla: 53-817

Meghalt Primo de Rivera

Harmincezer kubikos nyomorog munka nélkül

A belügyminiszter is betiltotta Prónay Pál és Horthy István frontharcos gyűlését

Prónay nyilatkozata a betiltásról

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Ismeretes, hogy a MOVE frontharcos egyesülettel eltérően Prónay Pál és Horthy István lovassági tábornok külön hozzáfűztek egy országos frontharcos szövetség megalakításához, melynek alakuló gyűlésére a főkapitánytól engedélyt kértek vasárnapra. A főkapitány a gyűlés engedélyezését megtagadta azzal az indoklással, hogy szerinte „attól kell tartani, hogy az új frontharcos egyesület megalakítását ellenző frontharcosok ellenzéki magatartása a nyilvános gyűlésen súlyos rendezavarásokat idézne elő.

Prónayék a betiltó végzést megfellebbezték a belügyminiszterhez, aki az alábbi indoklással — jóváhagyta a főkapitány elutasító határozatot.

„Egyesületek, valamint különböző párt-állásúak és világnézeti legkülönbözőbb kísérletek és próbálkozásokat tesznek arra, hogy a világháborúban résztvevő ügyvezető frontharcosokat részben már fennálló egyesületekbe beszervezzék, részben, hogy számukra új és önálló szervezetet létesítsenek.

Annyi magasabb szempontból tekintett közérdek, illetve állambiztonsági érdek fűződik e kérdés helyes megoldásához, — amelyek nagy körültekintést és a megoldás keretében tartozható kérdések felvételét illetően nagy óvatosságot követelnek meg, — hogy az illetékes tényezők szükségesnek látták, komoly megfontolás tár-

gyává tenni, ennek a kérdésnek esetleg törvényhozási úton való rendezését azon az alapon, hogy a frontharcosokat, — a hazai társadalomnak minden rétegét átfogó ezt az értékes elemet, melyet a nemzeti egység gondolata kell, hogy áthasson, — egy egyesületbe tömörítsék.”

Prónay Pál a belügyminiszter végzésével kapcsolatban a következőket mondta a Magyar Hétfő munkatársának:

— Szerintem a főkapitány indoklása, amelyet a belügyminiszter is helyben hagyott és kiegészített egy eljelen képtelen indoklással, nem állja meg a helyét, mert azon a címen, hogy

az alakulatot esetleg ellenző elemek megzavarhatnak egy gyűlést semmiféle alakulást sem lehetne megengedni,

mert ezt soha senki sem tudhatja, hogy nincsenek-e, akik ellenzik. Ami az ügy érdemi részét illeti, a MOVE, mint országos szervezet, saját kebelében még egy országos szervezetet nem alakíthat,

legfeljebb a kebelébe tartozó front-harcosokat tömörítheti,

mint a MOVE egyik alosztályát. De nem akadályozhatja meg a MOVE és a hatóság sem nyújthat ahhoz segítséget, ha a nem MOVE tag front-

harcosok valamely szervezetet akar-
nak létesíteni, az egyesülésnél a törvény által előírt és számbajöhető feltételek betartásával. A belügyminiszter hozzáfűzte a fellebbezés elutasításához, hogy a frontharcosok tömörítését

a kormány törvényhozási úton akarja megvalósítani, hogy a frontharcosok egységes szervezetté alakuljanak nemzeti alapon.

Köztudomású, hogy az állam által protezsált szervezeteknek soha nem volt és nem is lehet az a jelentőségük, mert

az illető mindig bizalmatlanság kíséri.

Nem valószínű tehát, hogy a frontharcosok mozgalmát akár MOVE útján, akár törvényhozás útján állami szabályozás alá lehetne vonni. *Kijelentem, hogy a szervezkedés tovább folyik és a betiltó végzessel az ügy aktái nincsenek lezárva.*

Horthy István személye nagyobb bizalmat gerjeszt a frontharcosok előtt és nagyobb garancia számukra,

mint azok, akik Károlyi Mihály gárdájának voltak agilis tagjai.

UzSORÁS szellem

A gazdasági élet ezernyi tényezőből tevődik össze. Vannak, amelyek szükségszerűen hatnak olyan törvények alapján, amelyet módosítani emberi erő képtelen, de vannak mások, amelyek egyenesen emberi elgondoláshoz, célkitűzésből fakadnak és amelyeket erkölcsi fellegások, normák szabályoznak és irányítanak. Az utóbbiak alakulása ellen, ha hatáskorukban károsoknak bizonyulnak, kifogást emelhetünk.

A magyar gazdasági életben ezek az embertől függő inkább morális, mint gazdasági tényezők, igen nagy szerepet játszanak és sajnos, éppen ezzel nem szerencsés szerepet. A tej árát például a fogyasztókörzség számára megállapítaná a tulajdonképeni gazdasági okok alapján a termelésbe befektetett tőke kamatját, a takarmányozás, a befektetett munka díja és a forgalombahozatalnak költsége, hozzáadva mindezekhez úgy a termelő, mint a forgalombahozó polgári hasznát. Van tehát egy főtényező, a termelő és egy melléktényező, a kereskedő. Az ár pedig így alakul: a termelő kap tizenegy-tizenégy fillért a tej literjéért, a fogyasztó pedig fizet negyven-negyvennyolc fillért. A forgalombahozó javára esik tehát harminc-harmincöt fillér, tehát a kétszerese annak, amiből a termelőnek fedeznie kell költségeit és meg kell találnia a maga hasznát. A melléktényező, a forgalombahozó, a termelő árának kétszeresét csapja hozzá és így fizeteti meg a fogyasztóval a saját munkájának a díját és hasznát. Ebben az eljárásban nem a gazdasági ok játszik szerepet, hanem a morális, helyesebben ammorális, a túlzott önzés, a szemérmelen uzSORÁSKODÁS, a helyzeteknek brutális kihasználása, amely mellett nincs tekintettel a termelőre, az érdemesebb félre és a fogyasztóra, akit egyszerűen kizsebelhető áldozatnak tekint.

A gabonát megtermeli a gazda óriási költségekkel, nagy rizikóval és áldozatos verejtékezéssel. A búza olcsó, nem fizeti meg a termelő költségeit. A belőle készült kenyér ára ma is a kétszerese annak, amit régen fizettünk érte, amikor a termelő megfelelő árat kapott búzájáért. Megint közrejátszik a forgalombahozónak haszonkeresése, amely egyaránt sújtja a termelőt és fogyasztót.

Igy van ez a hússal, a gyümölcs-csel, így van az ipari cikkekkel, a pénzzel, mindazzal, ami nem megy közvetlenül a termelő kezéből a fogyasztónak.

Hogy Trianon a nyomorúság forrása, ezt unos-untig halljuk. Hogy a gazdasági élet elanját alakítják a szűk határok, a megcsontított gazdasági terület, ez közismert igazság, de belső bajainknak okát a fenti tényezők rovására írni hipokrizis és könnyű kibúvás a felelősség alól. Belső gazdasági bajaink jókora hányada arra az erkölcstelen uzSORÁS szellemre esik, amely fojtogatja a termelőt és ki-

ÖRÖKRE KITILTOTTÁK A FŐVÁROSBÓL, DE VISSZATÉRT

Elfogták Sohár Elek volt gyógyszerészt a kokaincsempészek vezérért

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A kokainisták világának közismert vezetője: Sohár Elek volt gyógyszerész, került tegnap ismét rendőrkézre. A züllött gyógyszerész neve nem ismeretlen az újságolvasók előtt. Sohár vezette be Budapest északi részébe a kokaint.

Ő és kiterjedt ügynökhálózata látta el hosszú időn keresztül az artistánókat és a rendőrfelügyelet alatt álló nőket kokainnal.

A fehér mérge forgalombahozatala jelentős összeget hozott a jó családból származó, de teljesen rossz útra tért fiatal-embernek.

Amikor a rendőrség rajtaütött a pesti kokainbörzén és az ügynökök egész seregét fogták össze, a vezér nyomtalanul el-
lűnt a fővárosból.

Később derült ki, hogy a raffinált kalandor
álnéven a lipótmezei elmeógyógyinté-

zetbe vonult vissza és az ottani orvosi rendelőből több receptet ellopott, amelyeket barátainak csempészt ki, akik arra kokaint vásároltak és horribilis áron eladták.

Amikor a rendőrség tudomást szerzett a rovtomtult gyógyszerész újabb üzemeiről, detektíveket küldtek ki a tébolydába, de időközben Sohár megszökött onnan.

Heteken keresztül érkeztek ezután a fenyegető levelek az utána nyomozó detektívek címére, mire egy napon rajtaütöttek rejtékhelyén és

izgalmas küzdelem után, amelyben revoiverek is dörentek el, sikerült lefoglalni a kokainisták retteget vezérét.

Sohár Eleket büntetése kitöltése után örökre kitiltották Magyarországról területéről. Három hónap óta teljesen ismeretlen volt a rendőrség előtt a züllött gyógyszerész sorsa. Tegnap délelőtt a Nagykörúton egy 6-os jelzésű villamoson utazott a kokainistákat ellenőrző detektívcsoport

egyik tagja, aki

a perronon legnagyobb meglepetésére a Budapestről kitiltott Sohárt pillantotta meg.

A kokainista vezér is észrevette a detektívet és ijedtében leugrott a robogó villamosról. A detektív utánavetette magát és rövid hajsza után elfogta Sohárt.

A főkapitányságon átkutatták zsebeit és 20 gram kokaint, valamint két fillért találtak nála.

Sohár a rendőrségen azt vallotta, hogy legutóbb Szabadkán egy műrúgyagyárban volt mérnök, de rövid ott tartózkodása után mint kémgyanús egyént letartóztatták és pár nappal ezelőtt áttették a határon. Miután nem tudott hova menni, Budapestre jött. A kokaint, előadása szerint, saját céljaira vásárolta. A rendőrségen nem adtak hitelt Sohár szavainak, ellenben a toloncházba kísérték.

ahol tiltott visszatérés és kokaincsempészs miatt fognak ítélni telette.

zsákmányolja a fogyasztót. Ez ellen lehet tenni és kötelessége tenni a kormánynak. A felelősség alól nem bújhat ki, mert ha a termelési viszonyokat és okokat nem is lehet megváltoztatni, az erkölcsi hatását lehet korlátozni és irányítani törvényekkel és hatósági intézkedésekkel. Tessék lehetetlenné tenni, hogy a produkció és kereskedelem haszna között égbekiáltó legyen a különbség.

Meghökken a szovjet?

Moszkva, március 15. A kommunispart központi bizottsága a Tass Iroda jelentése szerint felhívást intézett a pártszervezetekhez, amelyben rámutatott arra, hogy a kollektív gazdálkodás bevezetése körül többhelyütt hibák történtek. A bizottság sürgeti, hogy a szervek akadályozzák meg a kényszerrendszabályok alkalmazását. Tiltsák be a vásárok beszüntetését és

ne engedjék meg a templomok bezárását.

csak abban az esetben, ha a parasztek túlnyomó többsége valóban a bezárást óhajtja. Teljes szigorral kell eljárni mind azokkal szemben, akik a parasztek vallásos érzését sértik. El kell távolítani helyükről azokat, akik hibákat követnek el.

Petőfi emlékének megsértése egy izléstelen reklámon

Mindennek van határa, csak egy dolgnak nincsen, a szemérmetlen üzleti reklámnak, az izléstelen hirdetésnek.

Március 15-én reggel nagy örömmel virradt a csonka haza. A lapok legelőkelőbb hasábjain óriási táblákat helyeztél el a szentelenség menő üzleti „ötletesség”.

A táblán, az ország-zászlótartóból és a Petőfi szoborból komponált művész rajzon Petőfi Sándor maga áll személyesen. Filtext-Sevilla ruhás kőrystalányoktól körülvéve s „Ünnepelünk” harsogják az öklömmi betűk.

És Petőfi Sándor ünnepe! Hiszen március 15-ike van. A változott viszonyokhoz mérten, nem a Talpra magyart szavalja természetesen, hanem a Filtexték dicsőségét.

Délcegen áll ott a költő, kezében hagyományos pergamentkeresével, feje felett nemzeti zászlókat lobogtat a szél és ő azt hirdeti ércalapzatáról a szomorú magyaroknak, hogy: Filtext rt. gyártmányai nemzetközileg elismert minőségűek.

Azonban hallga csak, hallga, még tovább megy a költő, a szabadság büszke dalosa és a Filtext rt. megbízásából közli a bús ünneplőkkel, hogy Katz Hermanné Budapestről, valamint Kovács Rózsai Kecskemétről, sőt Flegmann Jenőné is Nyiregyházaól igen meg vannak elégedve. Ó mily öröm! Milyen szívet gyönyörködtető, lelket vidámitó.

Mi nem mondunk annyit, amennyit a Filtext Sevilla rt. Petőfivel mondatott — ünneprontók sem akarunk lenni — csak annyit kérdezzük halkán és alázattal: mégis, hogy volt arcuk hozzá?

A DÜSSELDORFI GYLKOST UTÁNOZZA A VAKMERŐ BETÖRŐ

Medvegy Vili, a hirhedt betörőkirály levelet írt a rendőrségnek

Közli, hogy nagyszerű buvóhelye és elegendő „dohánya” van

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Az ideai januárban heteken át egész sor vakmerő és meglepő betörés történt a fővárosban. A többek közt a Rákóczi-úton négy egymás mellett levő üzletet fosztottak ki. A rendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást, de eleinte a legkisebb siker sem kísérte fáradozását. Egyik napon azután a detektívek megtudták, hogy a fővárosi kereskedőélet részében tartó betörő és kasszaferőbanda vezére nem más, mint

a „jó útra tért” Medvegy Vili, akinek nevét nemcsak idehaza, hanem külföldön is jól ismerik,

mert Vili nem egyszer tett sikeres kirándulást más országokba is.

Száz detektív hajszolta napokon keresztül a kasszaferő királyt és a nagy hajszá nem is maradt eredmény nélkül. Medvegy két fársát

Rauch Arthur főnkremet főzdebi-zományost és Braun Ferenc ügynököt sikerült kézrekeríteni.

Az elegáns betörőket nem kültekki lebu-jkocsmában, hanem egy előkelő körüli kávéház különtermében fogták el a rendőrség emberei.

Rauchnak volt egy kitünően ideimított farkaskutyája, az vigyázott rá, hogy a betörőbandát idegenek ne zavariassák munkájában.

Medvegy Vilit, a rettegett bandavezért azonban azóta sem sikerült elfognia a rendőrségnek. Itt bujkál pedig Pesten, hol itt, hol ott tűnik fel, betöréseket is követelt el azóta és mégsem kerül rendőrkézre.

Medvegy vakmerőségének nincs határa. Ujabbán már levelezni is mer a rendőrséggel. Tegnap levelet intézett a nyomozás vezetőjéhez, amelyben bejelenti, hogy egyelőre a rendőrség

ne reménykedjen az ő elfogatásában, mert nagyszerű buvóhelye van és kitünően érzi magát.

Ha elfogy a dohánya és megunom a csendes magányt, — írja a kasszaferő király, — akkor ugyanis magamtól fogok jelentkezni.

A levelet a 72-es postahivatálnál adták fel.

A főkapitányságon most fokozottabb erővel indult meg a nyomozás Medvegy után, és miután az utóbbi napok alatt sok érdekes adattal jött össze a rendőrségnek, nincs kizárva, hogy a rendőrséggel tréfálkozó betörő rövidesen lakat alá kerül.

Olaszország 100 ezer pengője és az Országos Testnevelési Tanács

Lesz-e adóleszállítás a magyar-olasz mérkőzésen?

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Alig van ember ma Magyarországon, aki nem tudja, hogy két hónap mulva a magyar és az olasz válogatott futbalcsapat áll szembe egymással — Budapesten. Több éves küzdelem utolsó csatája kerül ezzel eldöntésre s

együttal eldől az is, hogy Európa legjobban futbalozó nemzete a magyar-e, avagy az olasz.

Felesleges itt kitérnünk arra, hogy ennek a találkozásnak milyen óriási jelentősége van. Túl a testnevelés horizontján, társadalmi, politikai, sőt külpolitikai vonatkozásban is, az év egyik legnagyobb eseményévé nőtte ki magát a két nemzet találkozása ezúttal a zöld gyepen, a sport nemes vetélkedésének arénájában. Ennek a súlyát józan észszel azonnal átérzi mindenki. Tehát átértékeltek az olaszok is. Hosszú hónapok óta lázas buzgalommal készülnek a nagy harcra, amely egyúttal reváns lesz a két év előtti 4:3 arányú római vereségünkért is.

Reváns, ahogy az olaszok gondolják, ismét olasz győzelemmel

s a győzelemmel együtt egy négy esztendősi küzdelem babérijával és szimbolumával: az Európa Kupával.

Alig egy hete, hogy Triestben illesztettek az Európa Kupa korifeusai. Köz tudomású, hogy

az illesztések közben olasz részről ajánlatot tettek arra, hogy 100 ezer pengővel az olasz szövetség megváltaná a magyarok pályaválasztási jogát, másszóval 100 ezer pengő ellenében ezt a döntőmérkőzést ne Budapesten játsszák le, hanem Itália földjén.

Olasz ég alatt, olasz közönség előtt s e közönség közismert s szinte utólrhetően fanatizmusának káköfóniájában. Aki ismeri, a futballjáték és a tömegpszichózis közötti kapcsolatot, az jól tudja, hogy

a felkínált 100 pengővel az olaszok a győzelmet vásárolnák meg.

Mert speciálisan ezt a mérkőzést olasz földön megnyerni annyi az esélyünk, mint ezer az egyhez. Ez pedig még házardjátéknak is — lutri.

Mármost nézzük az érem másik oldalát. A magyar futball, különösen a profifutball anyagilag a tönk szélén áll.

Nem is vérszegénység, hanem veszes vérszegénység győtri a néhány esztendősi profikat s ki tudja, meddig bírja még a szervezet a hiányt.

A pénzühiányt, 100 ezer pengő tehát soha jobkor nem állt volna meg a házhoz. De van becsület is. S ez a pénzért még ma is nehezen vásárolható valami, a vezérékkel uni seno mondata ki a magától értetődő, rideg, de fájdalmas szót: nem. Nem kell a százezer, nem kell két és többszáz-ezer sem, mert

itt most a becsületről, a virtusról, szóval egy szép, de momentán szegényesen szép fogalomról van szó.

Mi győzni akarunk. És hát itthon ez biztosabban megy. Mármost a győzelem. Mert a százezer... hát az nem. Az sehogyssem. Óriási az érdeklődés. De a mi szegény nemzetünknek még nem tellett egy stadionra. Amibe mondjuk százezer ember fér. Merthát az is tele lenne drukoló magyarokkal májusban. De nincs.

Csak olyan kis fiók-stadion van negy-ezerezer férőhellyel.

Ebből pedig még a profik sokat hangoztatott „üzleti szelleme” sem tud nyolcvanezer pengőnél nagyobb bevételt kihasználni. Röviden: húszezerezer kevesebbet, mint amennyit az olaszok kínáltak. Igen ám, de ez csak látszólagos húszezerezer, mert

az adók, közöttük elsősorban és főként az Országos Testnevelési Tanács adója, továbbá a rendezés köl-

ségei kerekén hatvanezer pengőtt emésztenek fel.

Itt nálunk jó étvágya van az adónak. A lelke rajta.

A felkínált százezer helyett tehát a magyar labdarúgásnak legfeljebb húszezere pengője marad.

A százezer helyett. A differencia ennél fogva hatalmas, sőt gondolkodoba ejtő. Annak hál' Istennek nem vagyunk kitéve, hogy eladják ezt a mérkőzést, mert nem adják el. De az is bizonyos, hogy

a nyomorban tengődő magyar labdarúgás a százezer pengő visszautasításával olyan gavallér gesztust mutatott, amilyen csak egy magyar úrtól kitelhet.

Joggal várhatnánk tehát más oldalról is ilyen gavallér gesztust. És pedig

elsősorban és főként az Országos Testnevelési Tanácstól.

A magyar-olasz mérkőzésen az OTT keres a legtöbbet. Ez olyan tény, amely bizonyításra sem szorul. Annakidején majd pontos számokkal is szolgálhatunk. Az OTT egyik alelnökének ép a napokban hallhatuk egy a megvetéshez egészen közelálló tanuvalomlását a magyar futballra vonatkozóan. Azt, úgy látszik, elfeledte, hogy az alelnökléte alatt álló szervezet legfőbb, sőt egyedüli forrása a labdarúgás bevételeiből szedett adó.

Elvárjuk ezek után, ellenére minden megvetésnek, hogy az OTT is megismétli a gavallér gesztust s a magyar-olasz mérkőzésre csökkenti az adó tételét.

Mert ezt így kívánja a sport egyetemese érdeke, a labdarúgás és talán nem utóljára — az úri viszonyosság törvénye is.

Rádió

A hétfői műsor:

9,15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó Szalonzenekarának hangversenye. Vezényel Bertha István karnagy. — 9,30: Hírek. — 9,45: A hangverseny folytatása. 11,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízjelzőjelentés magyarul és németül. — 12: Déli harangzó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12,05: Hangverseny. Közreműködik Pragerné Gazler Lola (ének) és Molnár Anna (hárf). Zongorán kísér Polgár Tibor. — 12,25: Hírek. — 12,35: A hangverseny folytatása. — 1: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. — 2,30: Hírek, élelmiszerárak. — 3: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4: Asszonyok tanácsadója. — 4,45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és hírek. — 5,10: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5,45: 36-ik Rác Laci és cigányzenekarának hangversenye. — 6,45: Német nyelvoktatás. — 7,20: Rádió amatőrpósta. — 8: Szórakoztatózene. (Zenekari hangverseny.) Vezényel Berg Ottó karnagy. — 9,15: Pontos időjelzés, hírek. — 9,30: Bartók Béla zongorahangversenye. — 10,40: Időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny. 1. Verdi Traviata — Vágyom oly végtelen, (Sempre libera deggid.) (A. M. Guglielmetti.) 2. Thomas: Mignon — Addio Mignon (Roberto D'Alessio). 3. Zarzicki: Mazurka Op. 26. (Hubermann Bronislaw). 4. A csók, (ti bacio.) (Maria Kurenko). 5. Wagner: Lohengrin — Gral elbeszélés. (José Rogatschewsky). 6. Schubert: Der Doppelgänger, (Alexander Kipnis). 7. Saraste: Romanza Andaluza, (Hubermann Bronislaw). 8. Bellini: Sonnambula — Ah! Non dunge. (A. M. Guglielmetti). 9. Rici Rita (The knickerbockers Bend). 10. The Kinkajou (The knickerbockers Bend). 11. Sándor Jenő — Szenes Ador: Yessi Valse, (Hawaii gitárber-téttel éneklí Weygand Tibor). 12. Sándor Jenő — Szenes Ador: Budapest, fox-trott. (Al Starita Band — Weygand Tibor). 13. Hollywood revüje — foxtrott egyve-leg. (Ben Selvin és zenekara). 14. Dole-re foxtrott, (Paul Ash és zenekara). 15. Lajtai-Békffy: A nagykorút. (Al Starita és zenekara — Weygand Tibor).

Sok külföldi látogatója a bécsi vásár. Bécsből jelenük: A bécsi tavaszi nemzetközi vásár látogatói között az előzetes adatok szerint eddig több mint húszezer külföldi volt. Különösen az olasz, jugoszláv, lengyel, román és csehországi látogatók száma növekedett.

Modern bútorszálon

állandó kiállítása Budapest, IX, Üllői út 14.

Több száz berendezés állandóan raktáron.

Legelőnyösebb részletfizetési feltételek.

Művészi bútortervezés.

Köztisztviselők és a középosztály bevásárlási forrása.

Alapítva 1902. évben.

Cégtulajdonos:

Gáspár Nándor
IX. Üllői út 14. szám.
Telefon: József 356-08

Speciális minőségű és szabású

Uri fehéreműek

mérték szerint a „Walesi herceg”-hez.

IV. Váci ucca 12. sz. Félem. Telefon: Auf. 827-45.

„CSAK MÉGEGYSZER GYERMEK TUDNÉK LENNI . . .”

Nagy tömeg búcsúztatta Fráter Lorántot, a magyar dal nagy halottját

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
Bensőséges részvét mellett ment végbe szombaton délután négy órakor a kerepesi úti temető halottsházában

Fráter Loránt végtesztességadása.

A gyászszertartáson az elhunyt özvegyén, leányán, Farkas Lorántné és fivéréén, dr. Fráter Bélán kívül a közélet számos előkelősége jelent meg. Ott volt Herceg Ferenc, Perényi Zsigmond báró, Ripka Ferenc főpolgármester, Fráter Jenő és Csécsy-Nagy Imre altábornagyok, Szász Károly, Pekár Gyula, Bezzeg-Huszágh Miklós főkapitány és rendkívül sokan mások.

A koporsó körül

a jászkun huszárezred díszorsége állott sorfalat.

Megjelentek a budapesti cigányprímások

is, élükön Magyarai, Sárjai, Pertis és Bura prímásokkal.

A szertartás keretében elsőnek a m. kir. Operaház énekkara adta elő a „Tebenned bíztunk . . .” kezdetű zsolnárt, majd Ravasz László püspök lépett a ravatalhoz és magasan szárnyaló beszédben búcsúztatta el a halottat, „mindenképpen kedves halottját”. Csécsy-Nagy Imre altábornagy vett búcsút ezután megkapó szavakkal egykori huszárbajtársától s

utána a cigányok játszották el a leg-híresebb Fráter-dalokat: „Tele van a város akácflavirággal” és „Csak még-egyszer gyermek tudnék lenni”.

Fráter Loránt földi maradványait a vasárnap hajnali órákban Debrecenbe szállították, majd onnan Érsemjén községbe viszik, ahol Végh József református esperes aszisztálása mellett helyezik el a családi kriptában.

Nemzeti lelkesedéssel ünnepelte az egész magyarság március idusát

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
A csonka ország a nagy nap emlékéhez méltó módon ünnepelte meg március 15-ikét. Az ünnepségek impozáns keretek között zajlottak le, nemcsak a fővárosban, hanem szerte az

egész országban, valamint az idegen államok magyar követségein. Ezekhez járul az a jóleső tudat, hogy ha külsőségekben nem is, de lélekben ve-
lünk ünnepelték a trianoni határokon túl reménykedő magyarok is.

Huszezer ember hallgatta meg Lendvai István beszédét a Petőfi szobornál

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének kötelékébe tartozó nemzeti és keresztény egyesületek felvonulása nyitotta meg a március 15-i ünnepségeket. A Baross-szobor körül gyűltek össze a különböző egyesületek a

zászlók alatt körülbelül 20.000 főnyi tömeg vonult a Petőfi-szobor elé.

A keresztényszociálista munkások hatalmas csoportját Tóbler János országgyűlési képviselő, Székely János és Szabó József vezette.

Az ünnepség a magyar Hiszekegy-gyel kezdődött, majd

Lendvai István v. nemzetgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet.

— Nem énekelni kell a feltámadás-

A magyar újságíró hivatásáról beszélt Milotay István az újságírók bankettjén

A Magyar Újságírók Egyesülete március 15-én délben a Royal-szálló fehértermében ünnepet rendezett a szabad gondolat és a sajtószabadság kivívásának 83. évfordulóján. Az ünnepi lakomán résztvett Márkus Miksa, az Újságíró Egyesület elnöke, Szudy Elemér sajtófőnök, Lenkey Gusztáv, a nyugdíjintézet alelnöke, Ágay Béla, az újságkiadó egyesületének elnöke, Fröhwrth Mátyás országgyűlési képviselő, Áltay József dr., a Nemzeti Szövetség igazgatója, továbbá valamennyi napilap főszerkesztője.

Az ebéd után

Márkus Miksa szólalt fel először és a kormányzó egészségére üritette poharát.

Milotay István főszerkesztő vette ezután kezébe a Jókai-serleget és mondta el ünnepi beszédét.

— A gondolat- és sajtószabadság mai napján — mondotta — egy másik dátumot is ünnepelünk, a magyar újságírás 150 éves születésnapját.

— Középeurópa közepén — folytatta Milotay István — sem politikai, sem gazdasági, sem kulturális téren nem lehet rendet teremteni ellenünk, vagy nélkünk.

A magyar sajtót és az egész világ sajtóit nagy szélsőségek veszedelmei fenyegetik.

Egyrészt a kapitalizmus akarja küzdőszármává tenni, másrésztől uniformizálni akarják azt az erőt, amely eddig a sajtó motorját mozgatta.

A magyar sajtónak e két veszély között meg kell találnia a helyes utat, mert a magyar sajtó sohasem lehet üzleti és nem válik mechanikai munka eszközévé, hanem hivatása magaslatán kell állnia.

— Kezembem fogom ezt a serleget — mondta befejezésül Milotay István — és áldozom azok emlékének, akik a magyar élelem, a magyar zseni elhivatottjai voltak és azoknak a céloknak elérésére irtent poharamat, amelyekért ők harcoltak. Lelkes és hosszantartó taps fogadta Milotay István szavait, amely után a szabadságlakoma véget ért, majd Sziklay

János, Kárpáthy Aurél és Szirmey István a sajtószabadság apostolainak: Jókainak és Petőfinak szobrára küldöttségileg koszorút helyeztek.

Az egyetemi ifjuság az irredenta szobrok előtt

Szombaton reggel 9 órakor a magyar egyetemi és főiskolai ifjuság az Egyetem-térről a Szabadság-térre vonult s a „Himusz” hangjai mellett megkoszorúzták Nyugat, Észak, Kelet és Dél irredenta szobrait. Nyugat

Ünnepség a Vigadóban

Az egyetemi ifjuság március 15-iki ünnepsége a Vigadóban folytatódott. Délután 11 órára a Vigadó nagyertermét zsúfolásig megtöltötte az előkelő ünneplő közönség. Az ünnepséget a magyar Hiszekegy elnöklésével az Egyetemi Énekkarok vezették be, majd Gedényi Mihály mondott megnyitói beszédet, Szentpétery Béla dr. a Talpra magyart szavalt a nagy sikerrel, ami után laci Farkas Jenő cigányzenekara adta elő Kéler: Rákóczi nyitányát. Ezután vitéz Borbély Muczky Emil országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet. Borbély Muczky Emil beszéde után Jakab

A Pátria klub díszlakomája

A Pátria Magyar Írók, Hírlapírók és Művészek Klubja március 15-én a Klub Szentkirályi-utcai helyiségében díszvacsorát rendezett. Az ünnepi beszédet Lendvai István mondotta, aki főként a forradalmak tanulságaival foglalkozott és azt a megállapítást tette, hogy az

októberi forradalomért a magyar középvezetést, főként a hazafias alapon álló írók és hírlapírók rendjét, felelősség nem terheli.

Azután arról emlékezett meg, hogy Magyarország mai helyzetében elegendő arra, hogy a végső és szent céljainkat elérjük.

A kultúrfortély mellé fegyverek is kellene, amelyek azt megvédik.

szobránál Bodroghy Lajos mondott beszédet, Észak szobra előtt Komlóssy István dr. Kelet szobra előtt Vermes Gyula, Dél szobra előtt pedig ifj. Sárkány Ferenc. Az ifjuság ezután néma tisztelegéssel, katonás menetben vonult el a Batthyány örökmécses előtt, majd Kossuth Lajos szobrához ment s koszorút helyezett el a szobor talapatára. Ezután az ifjak felvonulak a várba, ahol a honvéd szobrot koszorúzták meg. Itt az ünnepi beszédet Rohringer Endre mondotta.

Iren, a Városi Színház művésznője, énekelte nagy hatással Laurisín Miklós kíséretében magyar dalokat. Gál Dénes műgye-temi hallgató mondott záróbeszédet, végül az Egyetemi Énekkarok énekeltek el a Nem, nem, sohát.

Délután 3 órakor a Múzeum-kertben kisebb ünnepséget rendezett az egyetemi ifjuság, ahol Siposs István mondott beszédet. Délután 4 órakor a Petőfi-szoborhoz vonultak az egyetemi ifjak, ahol Kovács László szavalt és Eszterházy István mondott beszédet.

A magyar nemzetnek meg kell maradni az ősi hagyományok mellett. Ha majd felismerjük az ebben rejlő tanulságot, akkor eljön az igazi revízió ideje.

A szónokot a vacsora résztvevői hoszszasan ünnepelték.

Márciusi ünnepségek a vidéken

Március idusát az egész országban mindenütt megünnepelték Lelkes ünnepségek voltak Debrecenben, Székesfehérváron, Pécsen, Szegeden, Berettyó-Ujfaluban, Egerben, Győrött, Szombathelyen és a többi vidéki nagyobb városban.

Primo de Rivera hirtelen meghalt Párizsban

Páris, március 16. Primo de Rivera volt miniszterelnök, aki néhány nappal bukása után Párisba utazott és ott egy szállóban lakott, ma hirtelen meghalt. A volt

tábornok-diktátor hosszú idők óta súlyos cukorbetegséggel szenvedett. Most arra készült, hogy Majna-Frankfurtba utazzék, ahol különleges gyógykezelésnek akarta magát alávetni.

Pokolgépet találtak egy neumünsteri ház pincéjében

Neumünsterből jelentik. Ma délután pokolgépet találtak egy ház pincéjében. A gépezet óraműve 2 óra 30 percre volt beállítva, tehát valószínű

az, hogy a gépezetnek éjszaka fél 3 órakor kellett volna felrobbannia. A pokolgépet a rendőrség ártalmatlanná tette.

Lemondott a lengyel kormány

Varsó, március 16. Mosoicki köztársasági elnök elfogadta a Bariel-kormány lemondását és a kabinet tagjait az ügyek ideig-

lenes továbbvezetésével bízta meg. Az új kormány megalakítására vonatkozó döntést az államfő csak a jövő hét elején hozza meg.

Nagyarányu kommunista szervezkedést lepleztek le Revalban

Revalból jelentik: A politikai rendőrség nagyszabású kommunista összeküvés nyomára bukkant, több házkutatást hajtott végre s nagymennyiségű okmányt és propagandairatot foglalt le. Idáig tizenegy ember letartóztatott s

rendőröknek, győltöttek. A lefoglalt írásokból megállapították, hogy a szervezet forradalmat akart előkészíteni Észtországban.

Az összeküvésben két kommunista képviselő volt kompromittálva, ezek azonban nyomtalanul eltűntek.

Dyrhenfurt tanár Himalaya-expedíciója New-Delhibe érkezett

New-Delhiből jelentik. A Dyrhenfurt tanár vezetése alatt álló tudományos Himalaya-expedíció ma New-Delhibe érkezett. A társaságot az indiai kormány képviselői fogadták és legmesszebbmenő támogatásukról biztosították. A sikkini kormányzóság ugyancsak közreműködését jelezte,

míg Nepal kormányával még tárgyalások folynak a nepali területen való szabad átvonulás engedélyezéséről. Az expedíció tagjai holnap az agrai Tads-Mahalt tekintik meg. A Himalaya-kutatók New-Delhiből Benaresbe és onnét Kalkuttába mennek, ahová március 19-én érkeznek meg.

ALLÓ, NEKI A NAGYVILÁGNAK...

Hans Zeidner brüsszeli nyomdász öt év alatt 27000 kilométert tett meg világhörüli útján

A múzeumkerti padon beszél egyet-mást örökös utazásáról

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Végre egy világhörü, aki nemcsak elindul, de vissza is jön. Mert borzasztó ezekkel a világhörökkel. Már annyian vannak, hogy egymás sarkába lépnek, de valahogy mindegyik éppen indulóban van. A furcsa ruha vadonatúj rajtuk, a bakancsuk még daliásan nyikorog, az övükről és a vállukról mindenféle jelvények, csattek, fityegők kacsintgatnak egymásra és mind arról beszélnek, hogy majd ide mennek, meg amoda mennek.

Hans Zeidner brüsszeli nyomdász ellenben már a negyedik rend ruhát koptatja és amint ellenőrző könyvből megállapítható, 27000 kilométer van a hátamögött.

Fáradt?

Hans Zeidner 1925-ben indult el Brüsszelből.

A Central Turist Club 350.000 frankos díjára pályázik.

Húszan indultak el különböző irányban és aki bejárva az összes államokat, az elsőnek érkezik vissza Brüsszelbe az nyert a díjat.

Zeidner most két éve már megfordult Pesten — ahol egyébként iskolába járt valamikor — s csak tizenegy éves korában került Brüsszelbe. Azóta

bejárta Görögországot és szigetét, Kisáziában, Szíriában, Egyiptomban, Palesztinában csatangolt

és most, mint aki csak tegnap ment el, beállított megint Magyarul jól beszél még, csak a kiejtésén érzik valami idegenszerűt.

A Múzeum-kert egyik sarokpadját, ahol pillanatra leültünk, csakhamar apró gyerekek állják körül, akik a vékony tavaszi napsugárban játszadoznak s csillogó szemmel figyelik Hans Zeidnert, akinek félig cserkész, félig katonaruháján villognak a csillagok és különböző jelvények.

— Fáradt? — kérdem.

— Ugyan! Hiszen alig 27.000 kilométert tettem meg, szép volna, ha már fáradt volnék.

Előkeríti a nagy bőrkötésű autogram-könyvét és beszélni kezd.

Egyedül!

— Először is — meséli — most négy évi kóborlás után, meg kell állapítanom, hogy

halálisan unom magam egyedül.

Valami rémes az tessék elképzelni, például Szíriában tizenhét napig utaztam tévé, egyedül. Nincs, akihez az ember egy szót szóljon. Ha egy társat kapnék, mindjárt vigabban menne a dolog. De hát kevesen vállalkoznak erre.

— Mikor elindultam Szudánból,

hetvenkét fok meleg volt, a levegő égette az orrlukamat.

Autogrammok

— A meleg persze még kisebb baj volna, hanem az út nem valami biztonságos. Drúz bandák cirkálnak mindenfelé és irtógalmatlanul elbánnak mindenkivel, aki az útjukba kerül.

Orrát, füleit, kezét, lábát levágják, a gyomrát felhasítják és megtöltik homokkal.

Igaz hogy a francia légionisták sem nagyon udvariaskodnak a foglyaikkal.

— Utközben sehol sem talákoztam más világhörökkel?

— Eggyel találkoztam a hűz közül. Én vagyok a tizenegyes számú és Adáliában, Kisáziában összetalálkoztam a négyessel. Képzelteti örömmükben úgy berúgtunk rákival, hogy mozogni sem tudtunk.

Világhörü barátunk közben egészen belemelegszik az emlékekbe és úgy dobálódik a földrajzi és egyéb nevekkel, hogy alig bírom követni.

— Nézze — mutatja a könyvben — Bielski litván köztársasági elnök emléksora. És Klemensin, a miniszterelnök. Tovább Wojcehowsky lengyel köztársasági elnök — még akkor elnök volt.

— Szegénynek csak annyi ideje volt, hogy aláírja a nevét, aztán jött Pilsudszky marsall és elkergette.

Itt van Erick Jackson, Estland akkori miniszterelnökének aláírása, aztán Pet Nagel dán kultuszminiszter, Primo de

Rivera, akkor még csak hadügyminiszter. Majd Plumer ezredes, Palesztina kormányzójának, Jeruzsálemből keltezett aláírása.

Kétszázhatvan fakeszt

Egy fényképet mutat Hans Zeidner és örökké vidám arccal elsőtől. A képen egyszerű fakesztiek sorakoznak egymás mellé katonás rendben.

Haparanda finn határvároska temetőjében kétszázhatvan magyar baka fekszik.

Orosz fogságból szöktek hazafelé annak idején és egy borzalmas éjszakán, már közel a meneküléshez, megfagytak a határon. Haparanda városa eltemette őket és gondozza a sírjukat.

Estlandban nagyon szeretik a magyarokat. Folyton magyar nótákat kellett nekik énekelnem.

— Helsingforsban két iramszarvast kaptam, úgy utaztam tovább. Bejártam Norvégiát.

Dániában

Érdekes esetem volt Dániában. Megérkeztem este egy kis városba. Először is rendőrt keresek, hogy tájékozódhassak. Nem kapok sehol. Végül is egy diákot szólítottam meg, aki tudott franciául. A diák nagyon csodálkozott a kérdésem.

— Rendőrt itt nem kap sehol, hanem térképet igen.

Világhörök, utcai zsebkendő és kölnviz-árosok, matyók és álmatyók, udvari énekesek és hivatásos éhenhalók Budapestje...

Talán nem érdektelen az utókor számára okulásul följegyezni, hogy a Trianon után elkövetkezett tíz esztendő alatt milyen korszakban uralkodott Budapesten. Ezt a följegyzésre méltó korszakot főként a gazdasági lerongyolódás hozta magával. Akik kicsöppentek állásaikból, vagy el se jutottak odáig, hogy beüljenek valami hivatalba, a legfursabb kereseti lehetőségek után vetették magukat, s még ma is számosan vannak, akik a közönség megtévesztésével szerzik meg a mindennapi betevő falatjukat.

Nézzük csak, miből is élnek Pesten az emberek? Letűnő a dob-utcai gyöngye albán és az ál-degessokos ál-hadirokkantak csillaga, egyszerre csak fölbukkantak szép hazánkban a világhörök apostolai. Kézenfekvő, hogy a cserkészinges, térdnadrágos úriemberek nem is annyira a világ körül, mint inkább a kávéházak, tejjöcsarnokok és kocsmák körül jártak s a világ körül való utazás tiszteletreméltó örvé alatt szedték ki a hiszékeny pestiekből a világhörök követővámját.

A világhörök, a jelek szerint szépen hozott a konyhára, mert ha a megszokott társzkávéházban, vagy vendéglőben egy napon nem tűnt föl legalább két világhörökös utas, már észre lehetett venni a hiányát. A pesti ember fölvette napi büdzséjébe a világhöröknek való adakozás tételét és esetről-esetre lerótta a maga

— Elvitt a fiú a legközelebbi sarokig. Ott volt egy kivilágított, üveglappal fedett térkép.

A város térképe.

Rajta pontosan megjelölve középületek, szállodák, és minden egyéb, amire az idegennek szüksége legyen. Megkértem a diákot, hogy egy hordárt kerítsen, aki a holmikat elhozza a szállodáig.

— Minek? — felelte — tessék csak itt hagyni a csomagokat a térkép alatt.

Majd a szállóból utána küldik a szolgát. — Annál furcsábban festenek a közbiztonsági állapotok, például Görögországban. Míg az ember körülnéz, már kiönnek valamit a zsebből.

Partner kerestetik

Világhörü barátunk ezután ismét kizökken a komoly kerékvágásból és arra kér, írjuk meg, hogy

egy női partnerre volna szüksége.

Hozomány mellékes.

Mindenesetre megírjuk, Hans Zeidner ugyan holnap tovább utazik Oroszország felé, de a címet irthagya s az ajánkozókát — már ha megfelelő vállalkozó szellemű hölgy akad — útbaigazítjuk. Mert elvégre háromszázötven ezer frankra van kilátás s azonkívül egy világhörökös nászútra, — igaz, hogy többnyire gyalog — és Hans Zeidner igazán derék legény.

széreny obulusát. Pedig ezek a gyalogutások a világ helyett legfőbb az egyes kerületeket, vagy a vidéki városokat járják be s útjukra becsomagoltak angolul, franciául és olaszul néhány mondatot, azon túl aztán meg se tudtak mukkanni semmiféle idegen nyelven. Ha valahol véletlenül emberükre akadtak, aki megkísérelte velük hosszabbban érintkezni valamely idegen nyelven, a világhörök az első néhány szó után, mintha ott se lettek volna, iszkoltak el.

Persze mindegyik világhörök olyan vizekre evezett, ahol nem volt kitéve a fölismérés veszedelmének, s ahol titoli sapkája, vagy andaluziai eszímája után nem tudtak rájönni, hogy ő a Klein úr a Király-utcából. Bizonyos azonban, hogy ami utat tényleg megtett, azt az apostolok lova helyett autón, vonaton, vagy legrosszabb esetben villamoson tette meg és ebből gyönyörűen megélt.

A száz meg száz világhörök után rengeteg ál-ügynök lepte el a vidéket. Ezek nemlétező mozgalmakra anyagi hozzájárulást, a távol ködébe burkolt jótékony célokra segélyt, „hatóságilag engedélyezett” monográfiaikra előfizetést és soha meg nem jelenő művekre megrendelést gyűjtöttek. Ezeknek az ál-ügynököknek még ma, a nagy szegénység idején is, dús az aratásuk.

Egy-két évvel ezelőtt megjelentek a

pesti járdán az utcai zsebkendőárusok, legutóbb pedig a kölnviz-árosok. Ezek amint most kiderült, abból éltek, hogy tolvajoknak tették magukat. Mindenki ismerte őket. Az utcán gyanútlanul járók előtt hirtelen ott termett egy toprongyba burkolt, sötétüljelű alak s vilámgyorsan a fölébe sügta:

— Nem parancsol egy tucat finom zsebkendőt? Igen olcsó!

Mostanában ugyanezek olcsó kölnvizet kínálnak az embernek. Üzleti fondorlatukhoz hozzátartozik, hogy csak fértiákat szólítanak meg, mert a nőknek nem tudnak eladni azt a vacakot, amit a férfiak könnyűszerrel rászóhatnak. Mert az árú — akár zsebkendő, akár kölnviz — vacok. A vevő azonban lopott hoimit és tolvajt sejtve az árucikket és eladóját, nem nézheti meg tisztelesen, mit vesz. Csak odahaza derül ki, hogy a zsebkendőnek selyemszalaggal s aranydíszekkel ékesített doboza — közönséges vászonrongyot takar, a gyönyörűen mutatkozó „kölnviz” üvegben pedig egyszerű falmelléki szerénykedik. Am a toprongyos aranyfűs ideje lejárában van, mert lassan-lassan kitudomástul lesz, hogy mindnyájuknak legális kereskedői igazolványa van s csak azért tették magukat tolvajoknak, hogy a vízvezeték vizet és a vászonrongyot könnyebben eladhassák.

Műfölből elszaporodtak újabban az „udvari” énekesek. Kettő-hárman is összeállnak, néha egész család; Férfi, feleség két-három gyermek, s hangszere, vagy anélkül sorra járják a pesti házakat. Az udvarokon szépen fölcsorognak és nagyfenn bejelentik, hogy ők a megszólított területről elűzőzött színesek, akik most kénytelenek ilyen módon keresni kenyerüket. Persze ezeknek a „szegény színészeknek” sem előadóképességük, sem hangjuk nincs, a művészethez annyit értenek, mint a makói tyúk a jeruzsálemi ábécéhez — csak az üldöztetés és a nyomorgó színészett iránt érzett rokonszenvét váltják fel dúsán hulló aprópénzzel.

Matyónak lenni is szépen jövedelmező foglalkozás. A derék mezőkővesdiek sürűn föl-fölrucannak Pestre, sőt ellátogatnak a külföldi világhörökösök és is himzett kézimunkájuk szép keresetbe juttatja őket. Eppen ezért már az a helyzet, hogy a főváros és a külföldet elelőző matyók között majdnem több az ál-matyó, mint az igazi, és természetesen, a kézimunka is hamis, amit a kézimunkák internacionális művészetű himzésén is föl lehet fedezni.

Végül Budapest utcáin föltánt egy olyan ember is, aki zseniális ötletével abból él, hogy naponta öt-öt percre éhenhal. Legutóbb éppen a Belváros két különböző pontján láttuk. Rendszerint a forgalmas átvonalakon jelenik meg, ahol egyszerre négy csoportosulás támad, mert valaki összeesett. Az összeverődött tömegből akkor kiválik egy emberbarát, aki elmondja, hogy szerencséje van ismerni a szegény delikvenst: ha nem segítenek rajta, nyomban éhen- és szomjan hal. Azzal gyűteni kezd a számára. Amikor mindenki adakozott már, talpraesegíti a haldozókat s — amint mondja — elvezeti a kórházba. Ez csak természetes, hogy nem annyira a kórházba mennek, mint inkább a — kocsmába. Lehörpintik a maguk jól megérdemelt néhány fröccsét, osztoznak az alaminiszán s aztán ismét elmennek éhenhalni egy másik utcába, ahol előlről kezdődik az egész művelet.

Érdekes, hogy a pesti ember majdnem minden haszonfőrt vállalkozónál megsejti, hogy csalárd üzemberekkel áll szemben. Megsejti — és mégis „begrik nekik”. Hja, Trianon óta ilyen a korszakunk...

(h. i.)

Győzött a román kormánypart a községtanácsi választásokon

Bukarest, március 15.

A községtanácsi választások mindenütt a kormánypart győzelmével végződtek, kivéve a régi királyság négy városát, ahol a liberálistpart kapott többséget. Magában Bukarestben a liberálistpartra a szavazatok mintegy 20–30 százaléka esett.

Erdélyben és a Bánátban a kormánypart és a kisebbségek közös listával mentek a választásokba.

Az eddigi eredmények szerint ez a lista mindenütt győzött, Magában Bukarestben, amelyet az ellenzék a liberálistpart fellegvárának tekintett, a kormánypart körülbelül 50, a liberálistpart pedig körülbelül 30 mandátumhoz jut. Több szavazatot esett a többi pártra is. A kommunisták Bessarabiában és Bukarestben sok szavazatot kaptak. Képviselőjük lesz a községtanácsban a kommunistáknak Temesvárt és Aradon is.

A tegnapi választások során Bukarestben több rendezettség fordult elő, amelyeket az ellenzék választási agitátorok okoztak. Mintegy 140 embert letartóztattak a rendőrség.

Perzsaszőnyegeket

melyek most érkeztek meg Konstantinápolyból, rendkívül olcsó, versenyen kívüli áron vásárolhat, valamint mindenféle

gyári szőnyegeket

Axminster, Bukle, stb. Finom gyapjú ebédőszőnyegeken vagy raktrák. — Mocett átvető vásár, propaganda árusítás! Megbízható cég! A legfelsőbb körök szállítója. Címre ügyelni!

KLEIN ÖDÖN

IV, RÉGIPOSTA UCCA 3

AZ ORVOSOK ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMÁI

Már tavaly nagy összeget felvettek a főváros költségvetésébe két antivenereás díszpanzerre, de tervek hiányában a két fontos egészségügyi intézmény megvalósulása még évekig késik

Venereás betegek csatangolnak az utcán, míg a főváros urai a meglevő pénzhez terveket keresnek

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Orvosgyűléseken és a képviselőházban egyre hangosabban és jajongóbban hallatszik a panasz, hogy az orvosoknak nincsen kenyerük, hogy

lehetetlen helyzetben van a fiatal és nemfiatal orvosi társadalom nagyobb része.

Arról ne is beszéljünk, hogy milyen sors vár az orvosnőkre, akiket éjjelt-nappalt kínzó tudományos munkában és tanulásban eltöltött hosszú esztendőök után szintén nagyszámú boesátanak ki az egyetemek. Ha megvan a fejlettsége és kulturális erje a magyar társadalomnak ahhoz, hogy

az emancipáció talapzatára álljon és a nőket beengedje az egyetemek kapuin,

akkor ne nézze tétlenül, hogy diplomás orvosnők, pontos, tudományos jelképszerűséggel adagolt morium-mennyiséggel, hiatalon a halálba meneküljenek, vagy ami ezzel csaknem egyenértékű, hogy gyermekkertésznői és egyéb háztartási alkalmazást kelljen vállalniok. Ez is, mint minden más orvosi és közegészségügyi probléma csak az illetékes tényezők adminisztratív rendszerének jó vagy rosszvoltán múlik.

Ott még nem tartunk, hogy a társadalmunknak ne lenne szüksége minden orvosunkra és orvosnőnkre; az egyenletes érvényesüléshez azonban jobb és körültekintőbb rendszer, és kevesebb protekciózás kell.

Ezeknek a hibáknak a súlya alatt görnyed, szenved, szorult háttérbe az általános egészségügy is, hiszen az orvosi és közegészségügyi probléma szerkesztésük egymással.

A kórházi és ápolás-ügy vonatkozásában vannak olyan jelenségek, amelyek előtt az ember szinte ámulatban áll és azt kérdi: **hát ez is lehetséges?** Eklatáns példát e tekintetben is, mint az életnek sok más viszonylatában, közvetlenül nyújt a fővárosi adminisztráció, hiszen ha egyébre nem akarunk utalni, elég annyit felmelnünk, hogy

a tanügyi igazgatás hemzseg az anomáliáktól.

De az orvosi és közegészségügyi probléma kapcsán is, sajnos, **készen kínálkoznak a kínos városi dokumentumok.** Itt van például

az antivenereás díszpanzerek ügye.

A hivatalos orvosi statisztika adatai bizonyítják, hogy a **venereás betegek száma erősen emelkedőben van.** A tuberkulózis mellett mindenesetre ez a szörnyű betegség-komplexum a legnagyobb veszedelem a társadalom egészségének, életképességének, generációk életterejének. **Vas József** népjóléti miniszter nagy bölcsességgel járult hozzá ennek az égető problémának megoldásához

azzal a tíz antivenereás díszpanzerrel, amelyet néhány évvel ezelőtt tíz vidéki városban, Miskolcon, Baján és egyebütt állított fel.

Akkor természetesen szóba került első helyen **Budapest** is, azonban a főváros vezetősége **magára vállalta, hogy a budapesti antivenereás díszpanzereket ő állíttatja fel.**

Ezzel szemben mi történt? A főváros múltévi költségvetésébe **Csordás Elemér** dr. tisztii főorvos sürgető javaslatára alapján

teknélyes összeget vettek fel két antivenereás díszpanzer beállítására, de annak ellenére, hogy azóta rendelkezésre áll a pénz, a megvalósítás tekintetében mind a mai napig nem történt semmi.

Ki a felelős ezért? A fővárosban egyre szaporodnak a venereás betegek, rontják a társadalom egészségét és életterejét, a kiválóan képzett szakorvosoknak egész sora tengődik tudományos munkaalkalom és anyagi érvényesülés hiján, — és mégis, a végrehajtás, a meglévő, rendelkezésre álló pénz felhasználása nem történik meg az adminisztrációs lassúság vagy

egyéb, kicsinyes okok miatt.

Némethy Béla közegészségügyi tanácsnok szíves nyilatkozata szerint a múlt évben megszavazott pénzzel

két antivenereás díszpanzer felállítását vették tervbe, egyiket a pesti, másikat a budai oldalon.

A pesti díszpanzer, amelyre a tanácsnok szerint 70—80.000 pengőt szavaztak meg, a Gyáli-úton, egy baraképület átalakítása révén létesült volna — **de tervváltozás folytán megúsult.** A budai díszpanzer helyéül Budán, a II. kerületben a Tölgyfa-utca jelölték ki, de ez nemcsak venereás, hanem tüdőbeteg-díszpanzer lenne, és az az ellenvetés merült fel, hogy

a venereás osztály szomszédsága

UJSÁGÍRÓK TISZTELGÉSE A KORMÁNYZÓNÁL

„Mi magyar ujságírók a mai nemzedékre rárótt küzdelmes munkából igyekszünk kivenni a magunk részét!”

— mondja az ujságíróknak az államfőhöz intézett üdvözlő felirata

A magyar ujságírók testületének képviselői szombaton délelőtt tisztelegtek a kormányzó előtt és üdvözölték országglásánák tízéves évfordulója alkalmából. A küldöttségben résztvettek **Hegedűs Gyula, Hindy Zoltán, Hivatal József, Lenkey Gusztáv, Márkus Miksa, Rákosi Gyula, Róóz Rezső, Salusinszky Imre, Sülle Antal, Sziklay János, Tóth László, Walkovszky Károly és Zimmer Ferenc.** Márkus Miksa a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke beszédet intézett a kormányzóhoz, amelyben **biztosította őt a magyar ujságírók szeretetéről.**

— Ha valakiről, úgy Főméltóságodról meg fogja állapítani a becsületet történetírás, hogy

nem kereste azt a magas állítot, amelyre a nemzet bízalma állította

s amelyben a nemzet szeretete tartja meg — **mondotta Márkus Miksa.** Ezután felolvasta előtte az ujságírók testületnek a kormányzóhoz intézett üdvözlő feliratát, mely így hangzik:

Főméltóságú Kormányzó! Jrr!
Mi, ujságírók, a gyorsan illanó napnak, a Ma-nak a történetirői vagyunk. Tragikumunk, hogy **az a Ma, amelynek a krónikáját jegyezzük, a magyar történelemnek legszomorúbb, leggyöttrőbb jegretnetesebb korszaka.** Tegnap, ezeréves hazájának birtokában, a magyar még boldog, erőlt duzzadó, sorsában bátran bizakodó nemzet volt. Holnap — bizzunk benne — **ismét az lesz, ami volt, mert**

a szétszakított részek egységét újra visszaállítja a közös múlt,

a gazdasági, politikai és kulturális szükségességűség legyőzhetetlen erje.
A büszke múlt és a reményteljes jövő közé ekvle a magyar jelen sorsa a **küzde, a vergődő kinlódás, a kitarítás, mindnyájunk legszentebb álmának teljesedéseért,**

az ezeréves határai között újja támadó Magyarországrt.

Mi magyar ujságírók a mai nemzedékre rárótt küzdelmes munkából igyekszünk kivenni a magunk részét, közben azonban nem felejtkezünk meg arról sem, hogy a **jövő igéretföldje felé vezető úton Főméltóságod minden magyarok elhivatott vezetője.**

Főméltóságod volt az, aki a nagy katasztrófát követő alélt korszakban a nemzet erőt először szervezte, a magyar nép lelkében a reményeséget, az önbizalmat, a szebb jövőért való küzdelem vágyát föléb-resztette.

Tíz esztendője múlt annak, hogy a nemzet Főméltóságodat **flunyadi János, Szilágyi Mihály és Kossuth Lajos örökébe beállította, Magyarország**

kormányzójává megválasztotta.

Minden igazságos embernek el kell ismerie, hogy ez alatt a tíz év alatt az ország nagy utat tett meg előre: a nagy bizonytalanság, a kavargó káosz helyébe szervezett rend lépett, a **nemzet lelkébe viszatért az önbizalom, az elmaradhatatlan újjászületés reményesége.**

Tudjuk, mindez elsősorban Főméltóságod böles kormányzói munkájának eredménye. Mi, akik a Ma történetét írjuk, följegyezzük ezt a jövő számára. És kérjük Főméltóságodat, kormányzói munkás-

PÉNTEKEN DÉLELŐTT NYILIK MEG A GAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS

Az olasz földmívelésügyi miniszter és a bajor közgazdasági miniszter is eljön a mezőgazdasági kiállításra

Százával érkeznek a külföldi gazdák

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A XXXIX. Országos Mezőgazdasági Kiállítást a Pongrác-úti országos tenyész-és haszonállat-vásártelepen március 21-én pénteken, délelőtt 10 órakor nyitja meg **Horthy Miklós** kormányzó.

A magyar gazdatársadalom úgyszólván minden számottevő tagja találkozt ad egymásnak a budapesti kiállításon. Rendkívül nagy a külföldi érdeklődése is, **Március 23-án** érkezik, mint a magyar kormány vendége **Giacomo Acerbo** olasz földmívelésügyi miniszter; meglátogatja ezenkívül a kiállítást **Fehr dr.** bajor közgazdasági miniszter, elküldi képviselőit a németbirodalmi földmívelésügyi és közlelmezési minisztérium, a román földmívelésügyi minisztérium, a délszláv kormány pedig 8 tagú tanulmányi és vásárlóbizottságot küld a kiállításra, amely az egyes bánságok részére tenyészállatokat szezerez be.

Ezeknek a hivatalos látogatásokon kívül még több száz külföldi gazda látogatja meg a kiállítást. Németországból a brandenburgi mezőgazdasági kamara kiküldöttéi, Olaszországból különböző mezőgazdasági fascista szervezetek, Ausztriából a tiroli mezőgazdasági kamara kiküldöttéi jönnek el, Erdélyből az Erdélyi Gazdasági Egylet tanulmányi csoportján kívül még több tanulmányi társaság jelezte érkezését, Kassáról a Magyar Nemzeti Párt szervezete, Pozsonyból a Szlovenszkoí Nagyvezetkösök és Bérlők Országos Gazdasági Egyesülete, Zimonyból a Gazda-

szemérmii okok miatt esetleg hátráltatná a tüdőbeteg osztály látogatottságát.

A terv később úgy változott, hogy a **Margit-kórházhoz** építenének egy töldelepületet, ott helyeznék el a két díszpanzert, de a Margit-kórház ügye össze van kapcsolva az új Rókus-kórház ügyével, így tehát a **budai antivenereás díszpanzer megvalósulása is függőben van, sőt az egész kérdésre talán csak a jövő évben lehet megfelelő tervet találni...**

Ezalatt a pesti utcán ellenőrzés, gyógyítás, szaktanács nélkül csatangol a venereás betegek jelentékeny része. Az orvosok kereset nélkül vannak. A képviselőházban, orvosgyűléseken a közegészségügy és az orvosi kar sérelmeit tárgyalják. **Városházi úrak, hát mi ez?** Pénzzel győzték már tavaly, de tervvel, megvalósításal évekig sem győzik? **Kik és mik gátolják a két antivenereás díszpanzer megépítését?**

Kenessey Péter.

ságának tízedik évfordulója alkalmából fogadja jószívvel a magyar ujságírók tiszteletjes hódolatának a megnyitkzésát.

Budapesten, az Ur 1930-ik esztendőjének március havában.

A kormányzó az üdvözlésre meglehangú beszédben válaszolt.

Ma minden irány, minden politikai párt sajtójának bármely állásfoglalásnál azt kell szem előtt tartania, hogy mi használ és mi árt az országnak, mert

a haza boldogulása még soha nem volt ennyire minden polgárának léteerdeke.

Ezt csak a katasztrófák hiéni vonhatják kétségbe, — mondta többek között a kormányzó.

Ugyancsak szombaton délelőtt fogadta a kormányzó a főváros üdvözlő küldöttségét is, amely **Ripka Ferenc** főpolgármester vezetésé alatt tisztelegt előtte. A kormányzó emelkedett hangú beszéddel válaszolt a főpolgármester üdvözlő szavaira, meglelkeve a főváros nagy hitvatásairól.

Ugyancsak üdvözölte a kormányzót a vármegyék küldöttsége is.

szövetkezet népesebb küldöttsége várható, Bulgáriából pedig mintegy 30—50 tagból álló tanulmányi csoport érkezik.

Fiume új polgármestere

Fiume, március 15.

Gigante Ricardót, Fiume polgármesterének neveztek ki. Az új polgármester beiktatása március 16-án fog megtörténni, amikor Fiume anektálásának évfordulóját ünneplik.

Ez alkalommal a lap részletes életrajzot közölnek az új polgármesterről és örömlüknek adnak kifejezést, hogy Gigante Ricardo került Fiume város élére.

Áradás a Pyreneusok alatt

Tarbes, március 15.

A Pyreneusokról leomló patakok szintje a nagy esőzések következtében állandóan emelkedik, Dax és Sainte de Gokse között a védgátak bedőltek és az Adour az egész lapályt elöntötte. A lakókat bárkával mentik ki a víz alá került házakból.

SÜRGŐSEN SEGITENI KELL A TÁRSADALOM ELHANYAGOLT RÉTEGEIN

Negyvenezer kubikos közül harmincezer munka nélkül van, de egycsapásra segítene rajtuk a köz-munkák megindítása

A családtagokkal együtt száznyolcvanezer magyar ember sorsáról van szó

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Agrárállam vagyunk! Ezt a kijelentést százszor és ezerszer ismétlik egymásután a közélet porondján, hol büszkén, hol szomorúan, vagy csak megállapítva, mint megdönthetetlen igazságot. Mi egy másik igazságot fűzünk hozzá, — amely éppen mert agrárállam vagyunk megdöbbentő, hiszen ennek éppen az ellenkezője kel-
lene hogy fenálljon — ez az igazság az, hogy

a magyar társadalomnak éppen leg-elhagyottabb része a mezőgazdasági és földmunkások hatalmas tömege.

E cikkünk keretében a földmunkások, a kubikosok helyzetével foglalkozunk és mindenekelőtt rá kell mutatnunk arra, hogy a kérdésnek Magyarországon nincsen gazdája. Hivatatosan hol a földművelésügyi tárcához tartozik, hol ismét más szempontokból a népjólétihez, a kereskedelem-
ügyhöz, majd a pénzügyminiszterhez, szóval végeredményben sehol sem foglalkoznak vele alaposan és ki van szolgáltatva az egyes politikai pártok kényekedvények. A munkástömeg felhasználható bizonyos politikai célok elérésére és használat után eldobható.

Trianon

Az ország területi megcsönkítése folytán a kubikosok a kereseti lehetőségek egy tekintélyes részétől, az elszakított területek és a külföld munkaalkalmaitól estek. A munkanélküliség egyre terjed s a kubikosoknak, hol közvetlenül hivatalosan, hol közvetve, egyre azt tanácsolják, hogy térjenek át a mezőgazdasági munkákra. Ebben a tanácsban kétségkívül van jóakarát, de hozzájárulást nincsen. A munkanélküli kubikosokat mezőgazdasági munkára küldeni naivság, hiszen egyrészt

azért tértek át fokozatosan a kubikos munkára, mert a mezőgazdaságban nem tudtak elhelyezkedni

még boldogabb időkben sem, másrészt pedig most ott is egyre terjed a munkanélküliség.

Trianon előtt Nagymagyarországnak — az 1910-es statisztika szerint — 14.236.407 hektár szántóföld terület volt és erre esett 1.842.707 alkalmazott munkás, vagyis minden száz hektárra 12,94, Csonka-Magyarországnak csak 5.578.252 hektár szántóföld területe van és erre esik 974.139 alkalmazott munkás, vagyis minden száz hektárra 17,46.

Ez öszeesen 252,134 munkás többletet jelent. Ezek a mezőgazdaságban elhelyezkedni nem tudnak és kínálatukkal mindenemű munkapiacra a megélhetés nivója alá nyomják a béreket.

Magyarország a trianoni békeszerződés folytán szántóföld területének 62 százalékát veszítette el, ellenben megmaradt az alkalmazott munkásoknak több mint a fele. A mezőgazdaság pedig olyan súlyos termelési és értékesítési viszonyok között van, hogy ezt a munkástöbbletet foglalkoztatni képtelen.

Kivándorlás

Tanácsolják azt is, hogy azokat a munkásokat, akiket a mezőgazdaság és az ármentesítő társulatok nem tudnak itthon foglalkoztatni, helyezzék el a külföldön, hiszen a magyar munkást mindenütt szívesen látják. Hogy szívesen látják, az igaz.

A magyar kubikosok nemzedékeken keresztül résztvettek a külföld minden nagyobb vasút, közút, csatorna, vagy védőtűz építésénél

és mindenütt derekasan megállították helyüket. Amerikában a civildáni vasúttal földmunkálatát magyar kubikosok végezték, ott voltak a Panama-csatornában, a prse-miszü víz erődítési munkálatainál, a galicai, bukovinai és romániai petróleumkutak feltárásánál, a hamburgi kikötő építésének földmunkálatait is ők végezték, úgyszintén az orosz keletkezési vasút építésében is résztvettek; a magyar munkás dicséretében tehát nincsen hiány.

Az érem másik oldala azonban az, hogy a kivándorlásnak a háború előtti években történt mesterséges előmozdítása kétségbevonhatatlanul óriási károkkal járt az országra nézve, úgy nemzetgazdasági, mint honvédelmi szempontokból.

Mennyivel végtesebb volna tehát a kivándorlás előmozdítása ma? És a viszonyok azóta változtak odakint

is. Törökországban malária pusztítja el a a mocsársapoltásnál alkalmazott magyar munkásokat, Kanada pedig valódsággal temetője a magyar munkásoknak, kicsábtják őket és az inget is lehúzza róluk sorsukra hagyják.

Egyke

A kubikosokról — mostoha gyermekei ennek az országnak — nem készült statisztika. Nem foglalkoznak velük. Itt-amott alispáni, főispáni jelentések és magánadatok alapján meg lehet állapítani, hogy közel

negyvenezer kubikos van az országban és ezek közül harmincezer munkanélküli.

Ha a kubikos dolgozik,

megkereshet napi 4—5 pengőt, de ez már nagyon jó kereset és nem tart tovább évente 6—7 hónapnál.

A kubikos az évnek átlag felét munkanélküli tölti.

És ez a harminc ezer ember családó! A legszegényebb, legborzalmasabb szegénységgel küzdő kubikosknál is nincsen csak, hogy

ismeretlen fogalom az egyke, de nyolc-tíz gyerek egyáltalán nem ritkaság.

Ez szinte átlag. De a tizenkétygyermekes családot nem csodálják meg. Ezek szerint, enyhe számítással,

minden kubikosra csak öt családtagot számítva, a kenyértelenek száma: száznyolcvanezer.

Gyermekeiket iskolába járatni nem tudják és sokszor a szó szoros értelmében ruhátlanul járnak.

A közmunkák

A legtöbb munkanélküli kubikos van Csanád, Csongrád, Békés és Jásznyagkúnszolgok továbbá Pest megyében, itt kell tehát elsősorban munkaalkalmakat teremteni.

Csongrádban tizenhatezer olyan földmunkás van, aki kizárólag kubikos munkából tartja fenn magát és családját.

Csongrád vármegyének a Tisza mindkét oldalán elterülő része pedig állandóan ki van téve az árvízveszesedéseknek, ami pár óra alatt több kárt okozhat, mint amennyibe a töltés megépítése kerülne és ennél a munkánál többbezer munkás évekig dolgozhatnak.

Kisküldorozsmán tizenöt év óta vár képzésre egy közut és

1200 földmunkás áll kereset nélkül.

Ugyancsak hatalmas közmunkák várnak elvégzésre Kisteleken, valamint Békés vármegyében az útépitésnél.

Békésben az a helyzet, hogy a vízszabályozási és ármentesítő társulatok

tudnák foglalkoztatni a munkanélkülieket, ha a pénzügyminiszterium visszafizetné az ártéri birtokok által évek hosszú során át kiírt adótöbbletet.

Jásznyagkúnszolgok vármegyében ugyanakkor erre az adóvisszatérítésre várakoznak az ármentesítő társulatok és azonnal munkát tudnának adni.

A közvevítés

Ha azonban mindezek a közmunkák valaha tényleg megindulnak, akkor is még nincsen biztosítva a munkásság arról, hogy nem játszá-e ki, mert

a Közszállítási Szabályzat egyelőre még csak íróf malaszt.

A gyakorlatban a Szabályzatot nem tartják be és így könnyen megtörténhetik az, amire már volt példa, hogy az állami és vármegyei utak építését egy vállalkozó létecsopart kapja a szabadsverseny kizárásával és azt azután feloszlja a kiváló gútoi nagyvállalkozók között.

Itt említjük meg azt is, hogy dacára a sokszor emlegetett agrárállam voltunknak,

a földművelésügyi tárca a legrosszabbul döntött részort,

Például a munkaügyi igazgatás céljaira — úgy mint gazdasági munkásoképzetés, gazdasági munkásoképzés mezőgazdasági munkások jutalmazása, gazdasági szociális ügyek, földmunkásszövetkezetek támogatása és más kitudja hány hasonló célra — a földművelésügyi minisztérium költségvetésében

111.000 pengő van felvéve, ami ezekre a célokra nevétséges összeg.

A közszállítási szabályzat

A munkanélküliség enyhítésével, vagy akár megszüntetésével is a munkások kérdés még nincs megoldva. Először is keresztül kell vinni azt, hogy a munkaügyi törvények és kormányrendeletek, valamint a földmunkások vállalkozó szövetkezeteinek állami támogatásáról szóló törvények, a gyakorlati életben lényegesen végrehajthatassanak.

A közszégi és törvényhatósági gazdasági munkásközvetítő hivatalokat fokozottabb ellenőrzés alá kell venni.

A magánközvetítést pedig, amely a szó szoros értelmében kiszípolozza a munkást, meg kell szüntetni.

A munkaadó és munkás közötti viszonyt állandóan rontják és a maguk hasznára fordítják a munkások orszók, akik

a téli munkanélküliség alatt előlegekkel és pálinkával puhítják a maguk részére az elkeseredett embereket

s aztán megsarcollják őket. A működésük annyit, hogy felírják a jelentkező munká-

sokat, akiknek aztán járandóságukból hi-
hetetlen mennyiséget kell átadniuk s a
munkásfőborzók aztán az így kizsarló
pénzből nemcsak hogy jól élnek, de meg
is szedik magukét.

Feltétlenül be kell vezetni a mezőgaz-
dasági és földmunkás népek

öregség, betegség és haláleset esetére
való biztosítást.

Az állami törvényhatósági és községi köz-
munkákat pedig, amelyek földmunkákból
állanak, a földmunkás szövetkezeteknek
kell kiadni.

A munkás hitel

Nagy elkeseredést vált ki a földmunká-
sok sorában az, amikor ipari munkások,
kisgazdák és azok béresei kubikos munkát
kapnak, holott az nem kenyérkeresetűl,
csak mellékfoglalkozásuk.

Ugyancsak panaszkodnak a hivatásos
kordélyosok arról, hogy az ármentesítő
társulatok

jómódú gazdák, sőt politikai ügyvé-
dek, magasrangú nyugalmazott tiszt-
viselők

kordélyait foglalkoztatják a munkánál, ez-
zel megfosztva őket kenyérkeresetüktől.

A munkás-hitelkérdés is sürgős megol-
dásra vár. A kubikos minden védelem nél-
kül teljesen ki van szolgáltatva lelketlen
uzsorásoknak, akik munkanélkülisége alatt
vékonyka krajcárokat utalnak ki számuk-
ra nagy kegyesen.

20—40 sőt 60 százalékos kamatra.

Ha aztán a szerencsétlen munkához jut,
akkor hónapokig dolgozhat, csak amíg a
kamatokat letudja és akkor megint mun-
kanélküli marad, új adósságot csinál és
nincs mentség, már

az uzorásé szöröstitül-böröstitül,

Soha az adósságból ki nem keveredik,

gyerekei megzelenek és irás-udatlanok,

ő maga pedig megindul annak a tábornak
a kapui felé, mely agitátorai útján ke-
nyeret, dohányt, sok munkát, kevés adót
ígér. Ennek a kapunak a felfái pedig vö-
rökre vannak festve s zárja moszkvai
nyomásra nyílik és csukódik.

A bolgár külügyminiszter szerint a nagyhatalmak békét akarnak a Balkánon

Ebből a szempontból nagy jelentősége van a bolgár-szerb egyezménynek

Szófia, március 15.

A parlament külügyi bizottsága az el-
lenzéki képviselők szigorú kritikája mel-
lett, két nap óta foglalkozik a szerb-bolgár
egyezmény tárgyalásával. Malinoff, a
demokratapárt elnöke, hangsúlyozta, hogy
az egyezmény nemcsak technikai, hanem
politikai szempontból is rendkívül fontos,
és éppen

a megegyezések politikai természeté-
re nagy nyugtalanságot a bolgár poli-
tikusok körében.

Malinoff különösen felhívja a kormány fig-
yelmét az egyezménynek arra a rendelkezé-
sére, mely abban az esetben kerül
alkalmazásra, ha a bolgár kormány képte-
len volna megfelelő intézkedésekkel meg-
akadályozni a bolgár határcsúszásokat.
Erre az esetre ugyanis az említett sza-
kasz külföldi, esetleg jugoszláv interven-
ciót helyez kilátásba. Malinoff szerint a
caribrodri bolgár bizottságnak sohasem
volna szabad belemennie abba, hogy a
megegyezésekben meghatározott tíz kiló-
méteres zónán kívül lejártszódo incidensek
ügyében anketét hívjanak össze.

Smiloff liberális képviselő felvetette a
kérdést, vajjon abban az esetben, ha a
kormány és a bolgár parlament elfogadja
a megegyezéseket,

Jugoszlávia nem fog-e még újabb
engedményeket kívánni és hogy az
engedmény megkötésével a szerb-bolgár
viszony végleges rendezést nyer-e?

Karandjullof macedón képviselő kijelentette,
hogy a caribrodri bolgár bizottság
súlyos és megbecsülhetetlen hibát köve-
tet el amikor elfogadta a jugoszláv bi-
zottság által szolgáltatott adatokat, mi-
előtt azok hitelességét előzetesen ellen-
őrizte volna, így, hogy most a jegyző-
könyv megszerkesztésénél az a benyomás
keletkezhet, hogy Bulgária az anketé anyaga-
kának megvizsgálása nélkül beismerte, hogy
hibázott. Karandjullof véleménye szerint
a bolgár bizottságot határozatában be-
folyásolták.

Buroff bolgár külügyminiszter válaszá-
ban kijelentette, hogy a megegyezések a
kormány részére

sikert jelentenek, mert a kormány bé-
két akar a szomszédokkal.

Bulgáriának loyálisan végre kell hajtania
az egyezmény rendelkezéseit és ugyan-

ilyen eljárást kell Jugoszláviától is kí-
válnia. Az egyezmény a bolgár érdekek
védelmét szolgálja és figyelembe veszi
az ország törvényeinek és önrendelkezési
jogának presztizsét. A megegyezések meg-
szerkesztésében kifejezésre jut az egész
Európa előtt annyira kívánatos paciifista
szellem és a nagyhatalmaknak az az
óhaja hogy

a Balkánon a béke uralkodjék.

A bolgár kormánynak érdeke, hogy a
megegyezések szigorú betartásáról gon-
doskodjék, hogy ilyen módon kifejezésre
juttassa Bulgáriának és a bolgár népek
az a kívánságát, hogy szomszédjaival,
különösen Jugoszláviával békességben
óhajt élni.

A bizottság ülésén résztvett Liapcseff
miniszterelnök, valamint több olyan kép-
viselő is, aki a bizottságnak nem tagja.
A tárgyalások eredményéről kiadott kom-
müniké szerint a két miniszter annak a
meggyőződésének adott kifejezést, hogy
a bolgár-jugoszláv megegyezések pontos
és loyális betartása nem csak a határ-
menti rend és nyugalom fenntartását bi-
ztosítja, hanem lehetővé teszi olyan at-
mosféra megteremtését a Balkánon, amely
megfelel az európai politika békés irány-
zatának.

A Horánszky-utcai real 12—VIII. R.
cserkész-csapata jólsikerült cserkészünne-
pélyt rendezett a Nemzeti Torna Egylet
csarnokában. A 180 főből álló jól felszerelt
csapat imponáns felvonulása után az ün-
nepélyt dr Horváth Cyrill c. tankerületi
főigazgató nyitotta meg. Alig hangzott el a
beszéd, már állt is a csapat jamboree-
táborának kicsinyített mása, melyben vig
táborélet kezdődött. Bemutakoztak külön-
böző nemzetek cserkészei jellegzetes öltö-
zetükben, jelszavaikkal, csatakiáltásaikkal
és nemzeti játékaikkal. Legnagyobb sikert
a skót tánc és a hindu krinolin aratta.
Ezek után a csapat idén alakult lövész-
szakosztály, szerepelt dicséretfelméltóan.
A zenés fapuskagyakorlatok után a kander-
stégi fiúk mutatták be, hogy hol nélkül miként
kerültek a cserkész sí-világ bajnokására.
Néhány kedves jelenet következett a moz-
gótúráról és álló táborról, majd táborüz
következett, melynek keretében különösen
a zenés világító buzogánygyakorlatok tet-
szettek. A Hiszekegy zárta be az ünne-
pélyt. (P. Z.)

Költők elrettentésére

Hiszen költőnek sosem volt felelőséget, de annyira végig savó mint most... ez már sok! Pedig hit a muzsát is csak etetni kell, — hiába —, ha nem is rogyásig, hogy elhízzék, de módjával. Éhes gyomorral csak kolbászról lehet álmodni, vagy töltött aposztólról s az ilyen gastronomiai természetű álom tudománnyal nem szállítja az ihletet. Ámbár ind' Isten, ez a költőfejta nagyon kiszámíthatatlan, de az az egy tény, hogy a költők is esznek. Hogy miből? Én nem tudom. Hogy honorárium-ból nem, azt bizonyítom az alábbi hűstörrel.

Mitő költő, akiről szó van, szegény és ifjú, amint az egy induló tehetséghez illik. Versei eleinte száik baráti körben terjedtek, noteszlapokra írva és kávéházi asztalnál recitálva. Utóbb néhány megjelent a lapokban imitt-amott és komolyan feltűnést keltett irodalmi berkekben.

Ez volt a helyzet, mikor néhány hónappal ezelőtt a költő valami szerény ösztöndíjat kapott, hogy azzal Rómába utazzék. Boldog volt. Földi javait egy kiszolgált cipőskatulyába rejtőzte, azt újságpapírba borította, ügyesen átkötötte cukorspárgával és elindult Rómába. Az állomásig meghiűt barátja kísérte s már látványok a kalauzok, mikor azt mondta neki:

— Ja, igen, öregem! Én most jóba vagyok ezzel a... — és egy irodalmi hetilap nevét mondta — küldjél verset Rómából. Leközlök és fizetnek is érte.

— Okvetlenül küldök.

A hű barát még talpalt egy kicsit a vonat mellett és jó tanácsokat adott:

— A holmídra vigyázz... Ha Mussolinivel találkozol, add át üdvözlömetem... írjál!

És a költő megérkezett Rómába. Jött, ment, megnézték minden megnézhetőt és írt verset, nem is egyet, nem is kettőt — hajaj, ha egy költő Rómába érkezik és neki fog! — s a legszebbet kiválasztotta és elküldte annak a bizonyos hetilapnak Pestre, ajánlott levélben. Fizetett érte két pengőt olasz értékben.

A hónapok gyorsan teltek és a költő visszajött. Tapasztalatokban és szépségekben gazdagon, egyébként egy úgynevezett krajcár nélkül. Itt hallotta, hogy verse megjelent ama bizonyos hetilapban. A hű barát szerzett is egy példányt. Teltek a napok, a költő befejezte a rendes kerékvágásba és egy szép délutánon elindult, hogy felvegye a honoráriumot. Utaközben kiszámította, hogy vers rajta a nőnek — annak a bizonyosnak — egy száz vörös szeklűt, elviszi a cukrászdába, azonkívül vásárol egy angol ceruzahegyezőt, egy új zsilett-pengét, egy doboz fogkrémet és ami marad, abból a filléres adósságait fogja rendezni. És villamosra ült.

A szerkesztőt azonban nem találta meg. Délelőtt szakott bejárni. Nem bjt. Megint villamoson ment vissza. Másnap délelőtt megint elindult. Villamoson természetesen, hiszen most már mindegy. A szerkesztőt megtalálta.

— Hurrá hialalembert! A vers nagy-szerű volt! Az utolsó tíz esztendő legjobb verse. Gyönyörű! Fiam! A magyar irodalom Önre várt. Nem várt hiába!

Lekes ember volt. Pénzről nem beszélt.

— Szerkesztő úr kérem... a honoráriumot gondolom...

— Megkapja fiam. Kiadóhivatalunk igazgatója nincs bent. Estére bejöhet és felveheti, akkor megtalálja. Isten veie. Csak előre!

Barátunk hazavillamosozott és este megint felkerekedett. Most már drá-

mai gyorsasággal pergett le az ügy. A kiadóhivatal igazgatóját megtalálta és az, aláírás ellenében leszámolt a kezéhez 3, azaz három darab pengőt. A költő ezeketán gyalogosan és némi melabúval indult hazafelé s magában rövid számvetést csinált.

Lemondott a szektűről, a cukrászdáról, a fogkrémről, ellenben: egy ajánlott levél = 2 pengő, öt átszálló = 1,20, összesen: 3,20. Ráfizetett tehát az utolsó évtized legjobb versére 20, azaz húsz fillért.

Költők, sirtatók!

(t. s.)

Színház

Ahogy a Népszínház fénykorát ma elképzelik

Miért rendezték a szombatesti előadást a Városi Színházban?

Szombaton este a Városi Színházban a régi Népszínház nyugdíjasai javára (?) diszlelőadást rendeztek. Hogy miért, azt senki sem tudja, legkevésbé a Népszínház nyugdíjasai, akiknek aligha hihető, hogy jelentékenyebb összeget juttatna ez az előadás, amelyen

több volt a potyajegyes, mint a fizető vendég.

Legutóbb a nyugdíjintézet vezetősége egy beszámolójában több mint négyezer pengő vagyónról tett jelentést. Ezzel szemben az előadás rendezői a nyugdíjasok nyomorát festették meg kiadott kommunikációban gorkiji tollal.

Ez a két ellentétes megállapítás felveti a kérdést, vajjon kinek van igaza, tulajdonképpen mikép áll a Népszínház nyugdíjintézete, amelynek válságáról folyton beszélnek.

De ez csak az egyik probléma, amely a nyugdíjintézetrel kapcsolatban felmerül. Sokkal súlyosabb és kínosabb a másik kérdés,

vajjon ki és kinek a felszólítására rendezte ezt az előadást?

Mert talán meg sem kell említeni, hogy ez az előadás a Népszínház fénykorá-

ból édes-keveset sejtett.

Amit különben az összeállított program és szereplők névsora bizonyít is. Alig akadott egy-két elfogadható magánszám. Ez az előadás a Népszínház fénykorát Eckert Szidóniával, Szedő Miklóssal, Csillag Erzsével, Zilahy Irénnel és még egyhány szereplővel igazán képtelen volt visszavarázsolni csak egy percre is.

Nem óhajunk személyeskedni, az itt felsoroltak és a többiek közül még sokan nem tehetek arról, hogy Blaha Lujza, Pálmay Ilka, Kürty Klára korát éreztetni nem tudták.

De tehetnek az előadás kínos kudarcáról azok, akik rendezték. Ezeket nem vákíthatja el az a szörvénys taps, amely egyes számok után kényszeredetten felhangzott nagyritkán. Ezek az urak nagyon is tisztában vannak azzal, hogy milyen kritikát érdemel ez az előadás.

Vizsont úgy látszik, nem igen tudják elképzélni a Népszínház „fénykorát”.

Mindenesetre joggal veti fel bárki is a kérdést, miért és milyen érdekből jött létre ez az előadás, amelynek sem nivója, sem szereplőinek nagy része nem volt méltó a Népszínház emlékéhez?!

Mi történik az Andrássy-uti színházban?

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Az Andrássy-uti Színház, amely nemrég még kitűnő üzletnek bizonyult, az utóbbi időben elvesztette azt a tömegérdeklődést, amely megnyilvánult minden premierje iránt. A legutóbb például megbukott egy műsorával, amelyben Gaál Franciska is szerepelt, ezúttal pedig szintén csak fél-sikerrel tudott elérni pénteki bemutatóján.

Az összeállított műsornak csak egyetlen száma emelkedik az átlagnívó fölé és ez Fodor László A nagyságosasszony álmodik

című komédiája. Egyébként egyetlen igazi kabarédarab sem szerepel a műsorbán, ami minden tekintetben kínos benyomást kelt. Radó Sándor Galli Curci-paródiája egészen izetlen, Békési Istvánnak A legutolsó divat című játéka pedig olyan unalmas, hogy a legjobb idegzetű nézőt is felingerli.

Az Andrássy-uti Színháznak az utóbbi időben tapasztalt hanyatlása felveti a kérdést, hogy vajjon mi oka lehet az egy-mást sűrűn követő balsikereknek?

Erőskezü kormánybiztosok neveznek ki a filmügyek élére?

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Filmkörökben régóta beszélnek arról, hogy a kormány gyors intézkedést fog tenni a zavaros magyar filmügyek rendezése érdekében.

A Filmipari Alap tehetetlensége állítólag arra készítette a hivatalos köröket, hogy energikus kézzel próbálják helyes útra terelni a magyar filmgyártást régóta vajudó ügyét. Természetesen azokon a helyeken, ameddig a Filmipari Alap lehetőségei terjednek, cáfolják a radikális kormányintézkedés híret, de megbízható információink szerint ez mégis be fog következni, még pedig rövidesen.

Talán még e héten kinevezik a filmügyek kormánybiztosát, egy előkelő pozíciót beöltő magánszámú tisztviselő személyében.

E pillanatban még az a helyzet, hogy a minisztériumokban is kételkedni szeretnének a hír valódiságában, de azok, akik közelről látják a problémát, egészen biztosra

Filmrevü

— Mienk az éjszaka. Az első százszázalékos beszélő film, amelyet Pesten bemutatott, Német produkció, amely Henry Kistemaekers ismert színpadi munkáját kitűnő rendezésben vitte filmre. Páratlanul izgalmas szédítő tempójú filmmeze, amely minden tekintetben grandiózus élményt nyújt úgy elgondolással, mint felépítésével és technikai megoldásával.

— Sonny Baby. A legrosszabb hangos film, amely az idén vetítésre került. A filmkölcsonzók Pesten, ügylátszik azt hiszik, hogy a legrosszabb a legrosszabb mindent elűrni. A premier csúfos kudarcba íult, a filmet ennek ellenére még ma is játszóak. Csapnivalóan rossz, kópíja a Sing Sing Fool-című Al Jolson-filmnek. A leadókészülékek szintén kétségbeesítően rosszak. Nem csodálkozunk, ha valamelyik riportlapban arról olvassunk, hogy a közönség dühében szétverte a színház épületét.

— A titkok éjszakája. Néma film, amelyet egy karmesternek nevezett rosszmuzikus dillelítés módon próbált hangossá tenni Pesten. Ezt a vakmerőséget már nem is lehet kritizálni.

Bemutató a Vigaszínházban

A Vigaszínház szombat este mutatta be Paul Franck Grand Hotel című vígjátékát, amelynek meséjét Fodor László ötlete alapján írta színpadra a német szerző. A vígjáték sorozatos külföldi előadások után Fodor László fordításában került színre a Vigaszínházban, amely a szokott, szinte gépies pontosságú előadásban, a körülményekhez képest gazdag kiállításban és kitűnő szereposztásban mutatta be a Grand Hotel-t.

Titkos Ilona, Hegedűs Gyula, Góth Sándor, Rajnai Gábor, Gárdonyi Lajos és Maklár Zoltán teljesítménye ezúttal is hibátlan.

Egyébként a vígjáték inkább rutinos felépítésével, mint témájának érdekességével hat. A premier horoszkópja mérsékelt sikert jelez.

3¹/₂ órai
tökéletes szórakozás a
TABARIN
grandiózus márciusi műsora

A leghosszabb nevű herceg

A Berenguer tábornok vezetése alatt álló új spanyol kormányban a külügyi tárca tudvalevőleg Alba herceg vette át. Mint most az angol lapok közlik, Alba herceg a leghosszabb nevű miniszter nemcsak spanyol kollégái, hanem a világ valamennyi minisztere között. Teljes neve ugyanis így hangzik: Falco y Osorio Jacopo Maria del Pilar Carlos Manuel Stuart Fitz-James, Berwick, Alba de Tormes, Liria és Xerica, Arjona, Montoro és Huescar hercege, Olivares conde duqueja, Carpio, Coria, Eliche, la Mota, San Leonardo, Sarria Tarazona Villanueva del Rio, Villanueva del Fresno, Barcarrota és la Algaba örgrófia, Lemos, Lerim, Monterey, Osorno Miranda del Castanar, Andar, Ayala, Fuentes de Vadlepar, Gelves, Villalba, San Esteban de Gormaz, Fuentiduena, Casarrubios de Monte, Galve és Siceula grófia, Navarra condestableja. — A herceg egyébként egyenes leszármazottja a németalföldi Alba hercegnek és másodfokú unokaöccse Eugenia francia császárnőnek.

A Magyar Színház szenzációs sikere

VOLPONE

Vagy A Pénz komédiája

Csartos, Beregi,
Dénes, Harsányi,
GombaszögiElla,
Turay Ida,
Szigeti, Juszt,
Jávör és Dávid

SPORT

Az utolsó két percben egyenlített és rúgta a győztes gólt a Ferencváros

FERENCVÁROS—BOCSKAY 3:2 (0:1)

Bocskay kezd nappal és széllel szemben. Lanyha iram mellett mezőnyjáték alakul ki. A hatodik percben

Szemes kiugrik, lövése Papp lábáról visszapattan és most már Szemes bevágja: 1:0.

Élénkebb az iram, Ferencváros támad, de a Bocskay-védelem kifogástalan. A játék ellanyhul. A 17. percben

Szemes kiszökik, Obitz a 16-oson faultolja, a szabadrúgás a védelem sorialán megakad.

A Ferencváros bekket éfszajdra játsszák a Bocskay csatárokat s így támadás nem tud kialakulni. A 20. percben Kohut kornereét Szemes majdnem a saját hálójába

fejei, de csak kornér lesz belőle, amit Toldy kézzel üt a hálóba és a bíró természetesen nem adja meg.

A második féldő 3. percében nagy kavargódás Amsel kapuja előtt. Markos Semlerhez passzol, aki közéről gólt lő: 2:0.

Néhány kihagyott nagy helyzet után Tenzer beadását Toldi tiszta helyzetben kapja és máris 1:2.

Már-már úgy látszik, hogy a Fradi elvesztette a két pontot, amikor az utolsó-előtti percben Tenzer ívelt beadása Farkas mögött a gólbá esik: 2:1!

Ujrakezdés után ismét a Fradi rohamoz és Takács II. végre a győztes gólt lövi: 3:1!

Nem használt a Nemzetinek az erősítés

HUNGÁRIA—NEMZETI 3:0 (1:0)

A sáros, csúszós talajon mindkét csapat formán alul játszott. A Hungária mezőnyben szépen játszott, de csatárai a kapu előtt nem találták fel magukat. Titkos volt a kék-fehérek legjobb embere. A Hungária halvesora végig kielégítő volt, különösen Kompóti tetszett. A Nemzeti ezúttal is tartalékosan állt fel. Gallina kapust Goda helyettesítette. Az első negyedóra a Hungária nagy fölényében telt el. A 19. percben Titkos rosszul sikerült át-

adása Bartoshoz került, majd a zürzavarban a sárba ragadt labdát ismét Titkos fogta el s a kifutó Goda mögött üres kapuba gurította: 1:0.

Szünet után a 11. percben Hires Bihámihoz passzolt, aki Titkost szöktette, közeli lövése védhetetlennek bizonyult: 2:0. A 43. percben Remmer félvonalról kapu elé küldött szabadrúgását a szemületes Barátky góllá értékesítette: 3:0.

Két pestkörnyéki csapat nehéz meccset játszott

Ujpest—Kispest 2:1 (2:1)

Kispest kezdi a játékot, de az Ujpest azonnal támadásba megy át és Koszta kornere veszélyezteti a Kispest kaput, de Stoffián fejese mellé megy. P. Szabó lefut a 24. percben és

faultja miatt megítélt szabadrúgást Puzseld előrevágja. Fogl III. fejjel próbálja elfogni, de a labda Havasköri elé jut s ez éles félmagas lövéssel behelyezi: 2:1. A gól felvillanyozza az Ujpest, sorozatos támadást vezet, de a Kispest védelem különösen Dénes a kapuban, féldő végéig bravúrosan ment.

éles lapos lövése a kapufáról a hálóba sodródik.

A következő támadást

Spliz éles fejese fejezi be, amely a háló sarkában köt ki: 2:0.

Kispest most támadásba lendül, Borsányi

Attila—Budai 33 2:1 (1:0)

A miskolci népkerti pályán 5000 főnyi közönség nézte végig a mindvégig erős iramú és nívós mérkőzést.

A küzdelem az első féldő 10. percében dönt el az Attila javára, amikor Oláh faultja miatt megítélt szabadrúgást Opat a 16-os vonalról a rosszul he-

lyezkedő Lantos mellett belőtte: 1:0. Az első féldőben végig Attila-főlény, amely a második féldő első negyedórájában is tartott. Ekkor a budaiak gyilkos iramot diktáltak, a játék eldurvult és a 25. percben Oláh lerúgta Pimpit, akit hordágyon vittek le a pályáról, majd kulescsonttöréssel kórházba szállították.

III. ker. FC—Bástya 3:2 (1:2)

A Bástya csak az első féldő első felében játszott jól, de aztán visszaesett, halvesora elkészült erejével és a lelkes III. ker. megérdemelten szerezte meg a győzelmet: A Bástya támadásaival indul a mérkőzés és az 5. percben

Possák labdájával Vargha szép sarkos gólt lő: 0:1.

A Bástya nagy fölényben játszik, a III. ker. kapkod és a 25. percben

Schwarz beadását Stemmer Fehéren

Whitechurch, Anglia—Wales 2:0 (gyep-hokki), Bécs, Vienna—FAC 2:1 (0:1), Kupa, Miami, Madison Helen 16 éves úszóbajnoknő 100 méteres hőlgyyors.

keresztül a kapuba emeli: 0:2.

A Bástya még három kornert ér el, de fokozatosan a III. ker. nyomul fel és a 37. percben Lengyel szabadrúgásból gólt lő: 1:2.

A második féldőben a III. ker. van fölényben és a 15. percben

Drüssler kiegyenlít: 2:2.

A III. ker. fölénye erősödik és a 37. percben Köves kiugrik a labdával és közelről belövi: 3:2.

úszásban 1 p 08 mp-es új világrekordot úszott. A rekord 0,2 mp-el jobb a réginél, Berlin, Koppers a 400-as hátúszásban 5 p 59,2 mp-es új rekordot úszott.

Pécs-Baranya—Somogy 3:1 (3:0)

A délnyugati derby mérkőzésen ötezer főnyi közönség jelent meg. A közönség sorában több mint ezer pécsi néző volt, akik lelkesen biztatták csapatukat. A Somogy játszott fölényben, csatársora azonban tehetetlen volt és több biztos gólhelyzetre kihagyott. A pécsiek csak helyenkint jutottak szóhoz, de csaknem minden támadásuk gól volt. A 10. percben Kovács szerzi meg a vezetést: 1:0. Majd a 19. percben ugyancsak Kovács lövi a második gólt Kubala hibájából: 2:0. A 26. percben a pécsi csapat szép támadását Kautzky fejezi be góllal: 3:0.

A második féldő 15. percében Somogyit kiállítják, néhány perc múlva Steiner gólt lő: 3:1.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Ujpest	15	13	1	1	51:19	27
2. Ferencváros	14	11	2	1	51:15	24
3. Hungária	14	8	4	2	38:19	20
4. III. ker.	16	6	5	5	25:28	17
5. Budai 33	16	5	5	5	24:18	15
6. Bocskay	16	5	5	6	28:29	15
7. Bástya	16	6	2	8	34:38	14
8. Kispest	16	4	6	7	14:24	14
9. Pécs-Baranya	16	3	6	7	20:36	12
10. Attila	15	3	5	8	15:25	11
11. Somogy	16	1	7	8	17:41	9
12. Nemzeti	16	3	2	11	11:36	8

II. liga mérkőzések

Sabaria—Megyer 5:1 (1:0)
Vasas—Rákospalota 7:1 (5:0)
BAK TK—Merkur 7:0 (0:0).

A Thomka emlékverseny Bellani és a MAC nyerte

A BEAC vasárnap délelőtt rendezte meg a Lágymányoson a Thomka Áron emlékversenyt. A verseny távja 7 km volt. Egyéni győztes: Bellani (MAC) 38 p 15,6 mp, 2. Balogh (Vasas) és Hermann (Törökvis) holtversenyben 28 p 19 mp-cel. A csapatversenyt a MAC nyerte Bellani 1, Cser 5, Gyulai 8, Kultsár 12, Maurery 13 = 39 ponttal, 2. MTE 59 ponttal, 3. Törökvis 82 és fél ponttal, 4. Vasas 90 és fél ponttal, 5. MTE B) csapata 110 ponttal, 6. BEAC 152 ponttal.

Magányos úrhoz vagy jobb családhoz házvezetőnek ajánkozik egy jobb leány. Cím: Salétrom-utca 4, földszint 8.

A napokban megtekintették Feldmann (Mezei) Imre február 1-én megnyitott férjénemű szalonját, amely a Váci-utca 12. sz. felemelén várja az úri világot. A cég, amely a „Walesi herceghez” büszke címet viseli, valóban világvárosi benyomást kelt a szemlélőben. A cég főnöke egyébként a következőkben nyilatkozott: Az általam készített ingek teljesen kifogástalan szabása elsősorban abban rejlik, hogy minden megrendelőmél az ingekről ugyanúgy próbát veszek, mint a szabó a ruhánál és azáltal, hogy a testnek minden tartásához leigazítom, érem el az ingek legkifinomultabb fekvését. Az ingek új fekvése másodsorban abban rejlik, hogy ahhoz a legelső anyagot dolgozom fel, mert kizárólag ennek felhasználásával tudjuk az eredeti jó szabást mosás után is megtartani.

A Közérdekű Liga nyilatkozata. Vettük a következő sorokat: Nb. lapjának március 10-iki számában megjelent és egyesületünkkel foglalkozó közlemény téves információ alapul és ennek folytán a valóságunk meg nem felelő adatokat tartalmaz. Felkerjük Főszervező urat, hogy alábbi sorainkat nb. lapjának legközelebbi számában közzé tenni kegyeskedjék. A cikknek a Liga keletkezésére, vezetőségére és a féktelen kártyajátékokra vonatkozó téves információ alapul adatait teljesen változtatunk. A cikk rosszindulatú informálásnak jellemző bizonyítéka az is, hogy vezetőink között olyan urakat is szerepeltet, akik a vezetőségben nincsenek, csupán az egyesületnek tagjai. Ugy az igazgatóság, valamint a választmány tagjai kivétel nélkül előkelő társadalmi állású férfiak, akik a jótékony célok megvalósítására lankadatlan buzgalommal törekednek, mely körülmény már magában is kizárja azt, hogy a cikkben foglalt állítások a valóságnak megfelelőjenek. A Liga helyiségeiben folyó élénk társadalmi élet nem takar „féktelen kártyajátékok”, családi szórakozó estélyeinknek nem célja játékosok verbuválása. Estélyeink sikeres volta, éppen a megjelent közönség előkelő színvonala révén, cáfolatunk igaz voltát bizonyítja. Valótlán a cikknek a kártyajátékkal kapcsolatos, minden további állítása, valamint az, hogy az egyesület helyiségeiben razzitát tartottak volna. Fogadják mélyen tisztelt főszervező úr őszinte tiszteletünk kifejezését és maradtunk a Közérdekű Liga igazgatósága.

Közgazdaság

Nagyfontosságú mezőgazdasági gyűlés lesz Szolnokon. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara március 25-én Szolnokon nagy gazdaggyűlést rendez a Jásznyakúmszolnok vármegyei Gazdasági Egyesület és a Tiszavidék gazdaszerveinek bevonásával. A szolnoki nagygyűlésen Vay László báró felsőházi tag, a kamara elnöke előterjeszti a magyar búzaértékesítés megoldására és a búzatermelés irányítására készített tervezetét. Másik fontos tárgya a gazdaggyűlésnek a tiszai hajózásnak a felsőbb szakaszokra való kiterjesztésének kérdése. Az ügy előadója Rác Lajos dr., a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója lesz.

Egy német bank leszállította a mezőgazdasági hitelek kamatát. Berlinből jelentik: A Deutsche Rentenbank Kreditanstalt (Landwirtschaftliche Zentralbank) a Birodalmi Bank leszámítolási kamatállásának leszállítása alkalmából 1930 március 8-ai hatállyal a mezőgazdasági hiteleknek fél-százalékkal leszállította kamatát. A legnagyobb kamatláb, amelyet a gazdáknak a Deutsche Rentenbank Kreditanstalt által nyújtott hitelekért fizetniük kell, most már 7 és háromnegyed százalékot tesz ki. Ez a szám az összes jutalékokat tartalmazza a váltolebelgyezés kivételével, amely külön megterhelhető.

A Salgótarjáni Köszénbánya Rt. igazgatósága minap tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárószámadatokat és elhatározta, hogy a március 22-iki napjára egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenként 3,50 P osztalék kifizetését indítványozza.

A Földhitelintézet közgyűlése. A Magyar Földhitelintézet március 11-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen az igazgatóság az elmúlt 67-ik üléstől szóló jelentését és az 1929. évi mérleget terjesztette elő. A jelentés az intézet további fejlődését mutatja. Az 1929. év folyamán az intézet 24.204.329 pengő 08 fillér névértékű jelzálogköcsönt folyósított angol font sterling, illetve U. S. A. dollár értékű zálogleveleket. Folyósított továbbá 9.542.413 pengő 90 fillér rövidlejáratú készpénzkölcsönt. Az 1929. év december 31-én fennálló hosszulejártú zálogvelekkölcsönök állaga kitett 107.185.936 pengő 46 fillér. A mérleg 204.752.394 pengő 53 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.956.006.236 pengő 89 fillér volt.

Az állami gépgyár autósztálya az állatvásáron. Mint értesültünk a Magyar Királyi Állami Vas- Acél- és gépgyár az ezidei állatvásáron három motoros járművel szerepel és pedig egy direkt erre a célra elkészített luxuriózusan kiállított Mavag-Mercedes-Benz autóbusszal, egy Teudlofi-Dittrich felépítménnyel ellátott loctaló autómobilal és egy Mavag tehergépkocsival. A gépkocsik különös gondnal készültek, mert az Állami Gépgyár nagy súlyt helyez arra, hogy a magyar gazdaság, valamint a városok bizottsága az állatvásár alkalmával meggyőződjene a Mavag szerkesztmények abszolút féltelen és konstrukcionálisan kiváló tulajdonságairól.

Lósport

Budapesti ügetőversenyek

Nagyszámú közönség nézte végig a vasárnapi ügetőversenyeket. Kiemelkedő esemény nem volt. Szép mezőnyök és érdekes küzdelmek alakultak ki a szürke programmból s majdnem minden versenyben a favoritok győztek. A negyedik versenypár részletes eredményeit alább adjuk:

I. futam: 1. Parittyá (Kovács II.), 2. Olivia, 3. Excellenc, Tot. 10:29, helyre 33:18, 15. Olasz fogadások 86.

II. futam: 1. Uri Bakó (Kovács I.), 2. Pogány, 3. G. Endre bácsi, Tot. 10:23, helyre 13, 13, 19. Olasz 34.

III. futam: 1. Dombóvár (Töke), 2. Ebofi, 3. Adorján. Tot. 10:22, helyre 11, 17, 13. Olasz 112.

IV. futam: 1. Mimosa (Maszár F.), 2. Rozalina, 3. Hőpohely Tot. 10:20, helyre 15, 32. Olasz 59.

V. futam: 1. Grimbus (Maszár I.), 2. Otti, 3. Uranak, Tot. 10:56, helyre 20, 16. Olasz 50.

VI. futam: 1. Lord Ida (Benrieder), 2. Suhanc, 3. Brutus, Tot. 10:18, helyre 13, 38. Olasz 109.

Felölös szerkesztő és kiadó:

MOVIK ZSIGMOND

Ma már fogalom, hogy a

Keresztény Szabóiparosok Szövetkeztében

a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban szeresheti be szövet-, posztó- és beléásruzsükségletét.

Főüzlet: IV., Károly körút 30. Fiókiüzlet: II., Zsigmond-u. 14.